

SCHAAKVERENIGING PROMOTIE ZOETERMEER

Jaargang 50-3

1952 - 6 oktober - 2002

CLUBBLAD VAN DE SCHAAKVERENIGING 'PROMOTIE'
Jaargang 50 No. 3, 5 maart 2002 - Oplage 80 stuks

----- **S.V. PROMOTIE** -----

Clubgebouw: Sportcentrum Olympus, Voorweg 107, 2716 NH Zoetermeer 3214752
Website: <http://home.hetnet.nl/~willem.broekman/index.html>

Voorzitter: B.L.J. Ahlers, Velddreef 104, 2727 CN Z'meer 3416640
Secretaris: D. Th. Brinkman, v. Boisotring 97,, 2722 AB Z'meer 3422005
Penning J.G. van der Ploeg, Belgiëlaan 157, 2711BR Z'meer 3423551
meester: Schaakvereniging Promotie, Gironummer 2405362

[Jaarcontributie 2001/2002: senioren (20 t/m 64 jr) EUR 93,20; junioren (16 t/m 19 jr) en aspiranten (t/m 15 jr) EUR 52,50; studenten EUR 63,70; veteranen (65+) EUR 75,00; (bij meer aspiranten uit een gezin reductie.)]

Wedstrijdleader intern:

E. Trommel, Ruimtebaan 319, 2728 MP Z'meer e.s.t@planet.nl 3416697

Wedstrijdleader extern:

R. de Vries, Breitnerlaan 56, 2391 GC Hazerswoude r.de_vries@wxs.nl 0172587335

Jeugdcommissie:

M. van Staden (voorzitter+lessen), Moerbeigaarde 76, 2723 AG Z'meer 3414509

R. van Galen (intern comp.), Biggenweide 39, 2727 GR Z'meer 3422851

H. Verzijden (intern comp.), Leeghwaterschans 2, 2728 GN Z'meer 3422917

J. Swarts (toernooien), Palestinarode 19, 2717 GA Z'meer 3212785

H. Buiten, (extern. comp.), Slootdreef 14, 2724 AL Z'Meer 3316292

Algemeen adjunct:

R. Kunnen, Schoenerkade 50, 2725 ES Zoetermeer 3437352

Redactie:

M. Nepveu, Graaf Adolfstraat 36, 2713 EK Z'meer m.nepveu@planet.nl 3169981

J.W. Meijer, Hoekerkade 89, 2725 AG Z'meer meijgia@planet.nl 3413367

Ereleden: H. Breugem, L. Breugem, J. Hagoot, J. Kalkwijk, G. Swart.

----- **INHOUD** -----

1 - De interne competitie	Eric Trommel
4 - De externe competitie	Gerhard Eggink
7 - Vier punten	Hans Meijer
8 - Schaken in stijl	Manuel Nepveu
12- Schoonheid geprijsd - Wenen 1908	Ruurd Kunnen
13- Een studie weerlegt	Willem Broekman
13- Wist u dat? (6)	Rob de Vries
14- Promotie 3 bijna veilig	Rudy Matai
15- De ratinglijst van 01-02-02	KNSB
16- Het eerste van Zoetermeer	Willem Broekman
17- Schakers zijn sensatiezoekers	Jeffrey Joireman
18- Naar de Hoogovens	Rob de Vries
19- Bareev Clear First Place	Jan van de Mortel
20- 20 jaar Promotie	Rudy Matai
21- Oliebollenschaak	Eric Trommel
22- Divergerend denken	Hans Meijer
22- Oplossing kerstpuzzel	Henk Breugem

----- **REDAKTIONEEL** -----

Schaakvrienden en -vriendinnen,

Dit clubblad heeft een enigszins ongebruikelijke inhoud. Ruurd Kunnen's schaakpromotie 'Schaken in stijl' krijgt alle ruimte, een heuse academische schaakstudie, stel je voor! In een andere academische studie worden schakers onmaskerd als regelrechte sensatiezoekers. Broekman weerlegt een schaakstudie van bepaald niet de geringsten onder de schaakcomponisten. En, o ja, ze willen het clubblad een naam geven. Door divergerend te denken, jawel!

De redactie.

DE PROMOOT

Informatie Bulletin van de schaakclub Promotie

5 maart 2002

Denksport centrum 079-3419596

Nu wordt het pas echt leuk...

Waar doel ik op? Niet op de vele sprongen op de ranglijst aan het begin van de competitie. Die zijn min of meer uitgedempt maar op de doelstelling van de ad hoc reglementscommissie van vorig jaar. Die was meer spanning op alle niveaus. Niet dat ik dit in alle groepen waarneem maar in ieder geval wel in groep A. Net als bij andere belangrijke competities waar veel prestige op het spel staat moeten wij ook bij Promotie terdege met omkoping rekening houden. Zoiets als een angstige Nepveu die met samengeknepen billen bij je komt vragen of hij op de een of andere manier bij de eerste acht te 'helpen' is. Kijk dat zijn van die momenten in de carrière van een wedstrijdleader dat een gevoel van machtswellust in je op komt borrelen. "Eh, enne wat heb je ervoor over?" Sigaren, moet je weten, zijn bij mij altijd welkom, maar dan wel de juiste. Niet die super kreteks uit Manuels doos, nee echte Longfillers. Cuesta Longfillers van 10 euro wel te verstaan, dan ga ik er over nadenken. Maar hij vatte het niet en accepteerde hoofdschuddend zijn degradatie naar groep B en als het tegen zit zelfs naar groep C. Dat kan als er meer van die koele rekenaars bijkomen zoals Sibbing die op de juiste momenten niet op komen dagen omdat ze al genoeg punten hebben. Nee, neem dan Peerdeman die kwam en kreeg een gevoelig pak slaag van een getergde Bannink. De laatste had al zoveel keer een nul moeten incasseren, dat hij nu de hele week aan fitness gedaan had. Nu gaat Bannink nooit voor remise en zit nu alweer bijna in groep A.

Noordhoek zakte spectaculair door van Blankespoor die als een Phoenix uit zijn as herrees te verliezen. "Beste wedstrijdleader", zei Noordhoek strijdustig, "de kleur was niet goed!". Afijn de computer erbij, Eggink erbij, iedereen erbij. Nee, toch niet, de kleur klopte. De programmeur zei het met een onverholen toon van triomf in zijn stem. Nu is het wel zo dat Noordhoek een paar weken terug een kleurfout aantoonde. Edoch, een tweede keer laat je je dat niet overkomen. Maar zelfs dan kan je toch niet met droge ogen volhouden dat er bevoorrechte spelers zijn die altijd wit hebben. We hebben weliswaar een ad-hocratisch competitie programma waarmee we bijna alles in kunnen stellen, maar de optie "if Noordhoek then always white" gaat me te ver. En dit al helemaal als Igor de Verschrikkelijke je ten onrechte de partij laat winnen. Opmerkelijk was trouwens die laatste partij van Igor Coene tegen Joost Mostert. Zou dat soms tactiek van Igor zijn? Zoiets van "Kom, ik geef Mostert een zetje omhoog. Misschien vallen er daardoor een paar naar beneden en kan ik weer omhoog."

Van een heel andere orde was het drama dat zich afspeelde tijdens de partij van Willem Broekman en Harrie Boerkamp. Willem speelde in opperste concentratie op winst maar raakte per ongeluk zijn dame kwijt. Boerkamp was hierdoor volkomen ontredderd en wist niet of hij moest huilen of lachen.

'Last but not least' boekte een rij verder Ton de Waal tegen Hans Meijer een eclatant succes. Met nog amper een minuut op de klok voor Meijer schoven beiden in een pionnen eindspel in razend tempo een pion naar de promotielijn en haalden beiden een dame. Ton klopte Hans precies op tempo en kon de felicitaties van zijn tegenstander in ontvangst nemen.

Nu nog drie ronden te gaan en we kunnen overgaan tot de vorming van de groep van de acht titanen die met elkaar om het clubkampioenschap zullen strijden. Een 50ste interne promotie competitie waardig.

Ps: Alle namen, situaties en de beschreven intriges zijn om redenen van gevoeligheid uiteraard gefingeerd.

Snelschaaktoernooi 3e voorronde

Dinsdag de 27ste februari is de 3^e voorronde van het snelschaaktoernooi geweest. Deze werd niet bijster best bezocht. De meeste onderbonders lieten het jammer genoeg afweten. Met de resultaten van de voorronden gaan we nog iets slims doen met het oog op een zo evenwichtig mogelijk eindresultaat.

Verdere mededelingen

- Zie ook de aankondigingen van het Groene Hart toernooi.
- LET OP mijn email adres is al enige tijd gewijzigd in: (e.s.t@planet.nl)

Eric Trommel

Promotie, competitie 2001-2002, stand na ronde 18

Plts	Speler	Score	Perc.	Rat	TPR	Score-a	Perc-a
-- GROEP A --							
1	E. Kuipers	10.00/12	83.33%	2279	2289	10.50/13	80.77%
2	A. de Waal	10.00/13	76.92%	2135	2208	10.50/14	75.00%
3	H. Meijer	8.50/11	77.27%	2200	2143	9.00/12	75.00%
4	H. Boerkamp	4.00/ 5	80.00%	1900	2097	4.50/ 6	75.00%
5	J. Mostert	9.50/13	73.08%	2030	2115	10.00/14	71.43%
6	J. Sibbing	7.00/10	70.00%	2052	2067	7.50/11	68.18%
7	J. Blankespoor	8.00/12	66.67%	1981	1940	8.50/13	65.38%
8	R. Blok	4.00/ 6	66.67%	1931	1870	4.50/ 7	64.29%
-- GROEP B --							
9	R. Matai	4.00/ 6	66.67%	1806	1983	4.50/ 7	64.29%
10	I. Coene	11.00/17	64.71%	1900	2056	11.50/18	63.89%
11	P. van Nies	6.50/10	65.00%	1654	1772	7.00/11	63.64%
12	B. Bannink	9.50/15	63.33%	2236	1990	10.00/16	62.50%
13	M. van Staden jr.	7.00/11	63.64%	1887	1830	7.50/12	62.50%
14	B. Ahlers	5.50/ 9	61.11%	2088	2000	6.00/10	60.00%
15	H. Noordhoek	5.50/ 9	61.11%	1950	1934	6.00/10	60.00%
16	M. Nepveu	9.00/15	60.00%	1993	1957	9.50/16	59.38%
-- GROEP C --							
17	H. Knops	6.50/11	59.09%	1736	1912	7.00/12	58.33%
18	J. Veldhuizen	6.50/11	59.09%	1824	1912	7.00/12	58.33%
19	W. Broekman	6.50/11	59.09%	2100	2010	7.00/12	58.33%
20	D. Leenman	7.00/12	58.33%	1621	1816	7.50/13	57.69%
21	W. Tsai	7.00/12	58.33%	1653	1777	7.50/13	57.69%
22	G. Eggink	3.50/ 6	58.33%	1784	1893	4.00/ 7	57.14%
23	H. Baas	8.50/15	56.67%	--	1837	9.00/16	56.25%
24	N. Peerdeman	4.00/ 7	57.14%	1849	1933	4.50/ 8	56.25%
-- GROEP D --							
25	B. Ouwens	4.50/ 8	56.25%	1859	1813	5.00/ 9	55.56%
26	H. Kuipers	6.00/11	54.55%	1729	1806	6.50/12	54.17%
27	J. Stoop	7.00/13	53.85%	1801	1754	7.50/14	53.57%
28	H. van der Wijk	7.50/14	53.57%	1879	1734	8.00/15	53.33%
29	M. Toxopeus	8.50/16	53.13%	1770	1801	9.00/17	52.94%
30	J. Hardiek	6.50/13	50.00%	1540	1602	7.00/14	50.00%
31	R. Kunnen	6.00/12	50.00%	1751	1663	6.50/13	50.00%
32	J. van den Berg	6.00/12	50.00%	1761	1636	6.50/13	50.00%
-- GROEP E --							
33	J. Tjin	5.50/11	50.00%	--	1707	6.00/12	50.00%
34	H. Tan	5.50/11	50.00%	1821	1784	6.00/12	50.00%
35	H. Breuker	5.00/10	50.00%	1581	1583	5.50/11	50.00%
36	D. van Nies	4.50/ 9	50.00%	1442	1644	5.00/10	50.00%
37	R. Tan	4.00/ 8	50.00%	1789	1708	4.50/ 9	50.00%
38	H. Breugem	8.50/18	47.22%	1743	1654	9.00/19	47.37%
39	P. Briggeman	8.50/18	47.22%	1777	1673	9.00/19	47.37%
40	H. Buiten	6.50/14	46.43%	1552	1418	7.00/15	46.67%
-- GROEP F --							
41	J. Snijdwint	6.00/13	46.15%	1510	1337	6.50/14	46.43%
42	R. de Vries	6.00/13	46.15%	1494	1604	6.50/14	46.43%
43#	F. Sieben	5.00/ 8	62.50%	2000	1681	5.50/12	45.83%
44#	H. de Jongh	5.00/ 7	71.43%	--	1806	5.50/12	45.83%
45	M. van Staden sr.	4.50/10	45.00%	1677	1505	5.00/11	45.45%
46	F. Martens	4.00/ 9	44.44%	1599	1548	4.50/10	45.00%
47	E. Trommel	7.00/16	43.75%	--	1438	7.50/17	44.12%
48	C. Schoon	6.50/15	43.33%	1430	1433	7.00/16	43.75%
-- GROEP G --							
49	H. van Werven	6.00/14	42.86%	--	1534	6.50/15	43.33%
50	M. Wichhart	4.50/11	40.91%	1654	1680	5.00/12	41.67%
51	H. Minnema	4.50/11	40.91%	1460	1632	5.00/12	41.67%
52	S. van Diepen	4.50/11	40.91%	1483	1444	5.00/12	41.67%
53	D. Brinkman	5.50/14	39.29%	1561	1654	6.00/15	40.00%
54	H. Pronk	5.00/13	38.46%	1537	1406	5.50/14	39.29%
55	H. Vossepoel	5.50/15	36.67%	--	1448	6.00/16	37.50%

56	D. de Zwart	5.50/15	36.67%	--	1493	6.00/16	37.50%
-- GROEP H -----							
57	T. Leenman	4.00/11	36.36%	1705	1670	4.50/12	37.50%
58	P. Franken	5.00/14	35.71%	--	1347	5.50/15	36.67%
59	T. Meijering	5.00/14	35.71%	1276	1414	5.50/15	36.67%
60	J. de Roo	5.00/14	35.71%	--	1235	5.50/15	36.67%
61	R. Minnema	3.50/10	35.00%	1709	1444	4.00/11	36.36%
62	R. Swarts	4.50/13	34.62%	1478	1554	5.00/14	35.71%
63	H. Bragonje	5.00/15	33.33%	1429	1437	5.50/16	34.38%
64	W. Jutte	4.50/14	32.14%	--	1310	5.00/15	33.33%
-- GROEP I -----							
65#	G. van der Burg	3.50/ 5	70.00%	--	1600	4.00/12	33.33%
66#	J. van Lier	3.00/ 6	50.00%	1600	1708	3.50/12	29.17%
67	L. van de Meeberg	4.00/18	22.22%	--	814	4.50/19	23.68%
68	J. Bruijsma	2.50/12	20.83%	--	1323	3.00/13	23.08%
69#	N. Veldhuizen	2.00/ 4	50.00%	1826	1736	2.50/12	20.83%
70	J. van der Ploeg	2.00/12	16.67%	--	851	2.50/13	19.23%
71#	D. Bruggeman	0.00/ 2	0.00%	--	--	0.50/12	4.17%

: bij deze speler is een aantal partijencorrectie uitgevoerd

Snelschaak resultaten 3^e Voorronde

Resultaten na ronde 3					
groep 1:		groep 2:		groep 3:	
B.Bannink,	11	R.Blok	11.0	D.Brinkman	6
H.Noordhoek	10	H.v.d.Wijk	10.0	H.Bragonje	5
W.Broekman	9	W.Tsai	8.5	J.Snijdewi	5
G.Eggink	6.5	H.Baas	8.0	S.v.Diepen	3
H.Boerkamp	5.5	H.Tan	7.5	T.Meijering	4
R.Tan	5	H.Kuipers	7.0	R.d.Vries	2.5
J.Mostert,	5	H.Minnema	6.0	Bruggeman	2.5
D.Leenman	4.5	F.Sieben	5.0	L.v.d.Meeberg	0
Jongh	3.5	J.Hardiek	4.5		
M.v.Staden jr,	2.5	G.Toxopeus	3.5		
T.Leenman	2.5	H.Breugem	3.0		
M.Wichart		1 Martens	3.0		
		Buiten	1.0		

Externe competitie

Nou nou. Er is wel wat verbeterd sinds de vorige rondes. Er werd weer wat meer gewonnen waardoor de meeste teams uit degradatiezorgen zijn. Helaas zijn ook de promotiekansen van Promotie 4 en 5 danig geslonken. En zijn beide bekerteams inmiddels uitgeschakeld. Alleen Promotie 8 gaat gewoon door met alles winnen en wordt straks gewoon kampioen. Promotie 6 en 7 baren echter nog de meeste zorgen. Als de laatste wedstrijden geen goed einde hebben degraderen deze teams. Zet 'm op, heren en dames!

Maar ook **Promotie 1** is nog niet uit de zorgen. Weliswaar stond men zo laag "omdat we de sterkere teams al gehad hebben", maar op het moment dat de "zwakkere teams" zich aandienen dient er dan wel gewonnen te worden. En daar schort het een beetje aan. **Promotie 2** moet nog een keer winnen (en heeft dat inmiddels misschien al gedaan, op 4 maart jl), wil het helemaal zeker zijn. Ook hier komen de "zwakkere teams" op het laatst. Jaja. **Promotie 3** ontdeed zich met een afgetekende 6-2 op SIO van alle kritiek en kan veilig ademen. Botwinnik is in deze klasse duidelijk de sterkste. **Promotie 4** – ach, Promotie 4. Het had alles nog in eigen hand, alleen de wedstrijd tegen Haeghe-Ooievaar moest nog even gewonnen worden. En dat gebeurde niet. Hartverscheurende taferelen deden zich voor. "Dat ik dat niet win", "Wat een drama". Dat het uiteindelijk nog 4-4 werd lag aan de vluggerkwaliteiten van Promotie (waar die snelschaakavonden toch al niet goed voor zijn...). **Promotie 5** maakte nog even duidelijk wie er eigenlijk had moeten promoveren in deze klasse (Haeghe-Ooievaar werd maar drie remises gegund), maar volgend jaar gaat het natuurlijk gewoon wel lukken. **Promotie 6 en 7** hadden het weer erg zwaar, maar ze moesten dan ook tegen de top van de ranglijst spelen. De opgave luidt: de laatste wedstrijd winnen. Voor Promotie 6, in wiens klasse er twee teams degraderen, is het dan gelukkig dat de andere degradatiekandidaten ook tegen elkaar spelen, zodat ze voorbij kunnen worden gegaan. Nadeel is wel dat Promotie 6 als eerste moet spelen. Promotie 7 heeft het geluk dat het resultaat van Wassenaar/BF 2-Rijswijk5 kan worden afgewacht.... En dat er in de 3^e klasse maar 1 team degradeert... **Promotie 8**, tenslotte, ons jeugdteam, gaat het seizoen gewoon redden. Zij worden kampioen. Zij wel....

En over de **bekerteams** is heel veel goeds te melden. Heel veel. Bijvoorbeeld dat ze heel veel gewonnen hebben, en slechts 1x verloren. En in een bekerwedstrijd is dat dan meteen de laatste wedstrijd, zo gaat dat. Het HSB-bekerteam kwam dit jaar, net als vorig jaar, tot de halve finales. Werd toen via verlenging en strafschoppen (snelschaken en het openen van de envelop) verloren van Vogelwijk, nu was de normale speeltijd ruim voldoende. DD treedt in de finale aan tegen... Botwinnik!

Er gaan al enige tijd geruchten rond dat ik mijn functie zal neerleggen. Welnu, dat is waar. Geruchten dat een en ander te maken zou hebben met het sexschandaal rond het eerste achttal (zie het geruchtmakende artikel in het vorige clubblad van Edgar H. Kriggen) moet ik echter ongegrond verklaren. Het heeft echter wel (deels) te maken met de mogelijkheid dat ik volgend jaar competitieleider bij de HSB word. Maar niets is nog zeker. Ik wens mijn opvolger (Rob de Vries) in ieder geval veel succes. Volgend jaar tref ik u weer aan het schaakbord!

De voorlopige stand in de "competitie" tussen Promotie en de Rest Van De Wereld luidt (zonder de bekerteams)

1. Promotie	44 gespeeld, 45 matchpunten, 173 bordpunten
2. Rest van de Wereld	44 gespeeld, 43 matchpunten, 179 bordpunten

Met de bekerteams is het nog veel beter:

1. Promotie	51 gespeeld, 55 matchpunten, 190.5 bordpunten
2. Rest van de Wereld	51 gespeeld, 47 matchpunten, 189.5 bordpunten

Uit de eerste stand is iets opmerkelijks te zien: meer matchpunten, minder bordpunten. Hebben we dan eindelijk geleerd dat die matchpunten belangrijk zijn? Dat je beter met 4½-3½ kan winnen en met 1-7 verliezen dan tweemaal met 3½-4½ verliezen? Hèhè. Enne... deze voorsprong laten we toch niet meer lopen?

Gerhard Eggink

NB: de laatste informatie vwb de HSB- en KNSB-competities kunt u ook zelf volgen via de volgende sites:

KNSB-site, <http://www.schaakbond.nl>

HSB-site, <http://home.kabelfoon.nl/~jpvo/>

Promotie: <http://home.hetnet.nl/~willembroekman/index.html>

"...zodat wij wel moeten concluderen dat Deze Vuist, die hard geworden is van het neerbeuken op Nederlandse schakers, dat Deze Vreselijke Vuist, het lelijk heeft laten afweten en dat er nodig wat moet gebeuren, want dat Deze Vuist anders onopgemerkt zal afsterven..." (J.H. Donner, 1973)

Standen in de externe competitie per 3 maart 2002

KNSB Klasse 2B	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Fischer Z	6	12	32.5	xx	.	.	5.5	5	5.5	4.5	7.5	4.5	.
2. Messemaker 1847	6	8	25.5	.	xx	4	4	4.5	.	3	5.5	.	4.5
3. Bloemendaal	6	7	26	.	4	xx	4	3	4	5.5	.	5.5	.
4. De Eenhoorn	6	6	24	2.5	4	4	xx	.	.	5	.	3	5.5
5. HWP(Z)	6	6	24	3	3.5	5	.	xx	5	.	3	.	4.5
6. WSC	6	5	23	2.5	.	4	.	3	xx	4	4	.	5.5
7. Promotie	6	5	22.5	3.5	5	2.5	3	.	4	xx	.	4.5	.
8. BIS Beamer Team 2	6	5	20.5	0.5	2.5	.	.	5	4	.	xx	3.5	5
9. LSG 3	6	4	20.5	3.5	.	2.5	5	.	.	3.5	4.5	xx	1.5
10. S.C. Weenink	6	2	21.5	.	3.5	.	2.5	3.5	2.5	.	3	6.5	xx

HSB Promotieklasse	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. WSC 2	5	8	25	xx	.	.	5.5	6.5	3.5	5	4.5	1906	1944
2. DD 3	5	7	22.5	.	xx	4	.	4	6	4	4.5	1945	1919
3. Rijswijk 2	5	6	22	.	4	xx	3	5.5	.	4	5.5	1860	1904
4. Haagse Toren 1	5	5	21	2.5	.	5	xx	2.5	7	4	.	1881	1890
5. Promotie 2	5	5	18	1.5	4	2.5	5.5	xx	.	.	4.5	1900	1842
6. DSC 3	5	5	16	4.5	2	.	1	.	xx	4.5	4	1869	1798
7. RSC-Belgisch Park 1	5	3	18.5	3	4	4	4	.	3.5	xx	.	1772	1870
8. Tijdnood 1	5	1	17	3.5	3.5	2.5	.	3.5	4	.	xx	1862	1830

HSB Klasse 1B	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Botwinnik 1	6	12	33	xx	.	5	6	6	7	4.5	4.5	1879	1862 K
2. Wassenaar 1	6	9	28	.	xx	5	4	4	5.5	4	5.5	1784	1808
3. Promotie 3	6	6	24	3	3	xx	.	6	3	4.5	4.5	1765	1755
4. DD 4	6	6	24	2	4	.	xx	3.5	4	5	5.5	1807	1773
5. SIO 1	6	6	21	2	4	2	4.5	xx	.	4	4.5	1715	1732
6. Pomar 1	6	5	19.5	1	2.5	5	4	.	xx	2	5	1754	1689
7. Haeghe-Ooievaar 3	6	4	24	3.5	4	3.5	3	4	6	xx	.	1728	1797
8. RSC-Belgisch Park 2	6	0	18.5	3.5	2.5	3.5	2.5	3.5	3	.	xx	1670	1690 D

HSB Klasse 1A	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Haeghe-Ooievaar 2	6	10	28.5	xx	4	6	4.5	.	5	4	5	1872	1826
2. Promotie 4	6	9	28	4	xx	4.5	6	3	5	.	5.5	1746	1843
3. Rijswijk 3	6	7	25	2	3.5	xx	.	5	4	5	5.5	1744	1798
4. Haagse Toren 2	6	6	25	3.5	2	.	xx	5	6	5.5	3	1794	1787
5. Scheve Toren 1	6	5	25	.	5	3	3	xx	3.5	6.5	4	1835	1775
6. HSV 1	6	5	21.5	3	3	4	2	4.5	xx	5	.	1738	1744
7. Collectief 1	6	3	20	4	.	3	2.5	1.5	3	xx	6	1775	1728
8. Schaakmat 1	6	3	19	3	2.5	2.5	5	4	.	2	xx	1713	1716

HSB Klasse 2B	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Tijdnood 2	6	12	30.5	xx	.	4.5	4.5	5	5.5	6	5	1744	1718 K
2. Corbulo 1	6	9	26	.	xx	5	4.5	3	4.5	4	5	1673	1645
3. Promotie 5	6	8	27.5	3.5	3	xx	5	5	.	4.5	6.5	1613	1701
4. DD 5	6	6	25.5	3.5	3.5	3	xx	4.5	5.5	5.5	.	1667	1660
5. DSC 4	6	6	24.5	3	5	3	3.5	xx	5.5	.	4.5	1705	1656
6. HSV 2	6	3	20	2.5	3.5	.	2.5	2.5	xx	4	5	1603	1597
7. VELO 1	6	2	19.5	2	4	3.5	2.5	.	4	xx	3.5	1581	1574
8. Haeghe-Ooievaar 6	6	2	18.5	3	3	1.5	.	3.5	3	4.5	xx	1537	1574

HSB Klasse 2C	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Schaakhuis 1	6	12	38	xx	6	.	6.5	5.5	7.5	6.5	6	1837	1821
2. DSC 5	6	10	34	2	xx	6	.	6.5	7	5	7.5	1674	1747
3. Botwinnik 2	6	6	24.5	.	2	xx	3.5	5	4.5	6.5	3	1573	1585
4. Corbulo 2	6	5	22	1.5	.	4.5	xx	3.5	3.5	5	4	1571	1569
5. Haagse Toren 4	6	5	20	2.5	1.5	3	4.5	xx	.	4	4.5	1559	1541
6. RHC-Arena 2	6	4	18	0.5	1	3.5	4.5	.	xx	2.5	6	1584	1526
7. Vogelwijk 3	6	3	18.5	1.5	3	1.5	3	4	5.5	xx	.	1531	1551
8. Promotie 6	6	3	17	2	0.5	5	4	3.5	2	.	xx	1496	1519

HSB Klasse 3B	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Voorburg 1	6	12	33	xx	5.5	5	6	4.5	.	5.5	6.5	1473	1553 K
2. Rijswijk 5	6	8	24.5	2.5	xx	4.5	3	5	4.5	5	.	1437	1431
3. RHC-Arena 3	6	7	27	3	3.5	xx	5	.	4	7	4.5	1492	1470
4. Pomar 5	6	6	23.5	2	5	3	xx	6.5	2	.	5	1369	1432
5. Haagse Toren 6	6	4	23	3.5	3	.	1.5	xx	7	2.5	5.5	1435	1418
6. Collectief 3	6	4	21.5	.	3.5	4	6	1	xx	3	4	1451	1402
7. Promotie 7	6	4	20.5	2.5	3	1	.	5.5	5	xx	3.5	1425	1400
8. Wassenaar/BF 2	6	3	19	1.5	.	3.5	3	2.5	4	4.5	xx	1396	1376

HSB Klasse 4A	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	Ra	TPR
1. Wassenaar/BF 3	4	5	17.5	xx	4	2	5.5	6	.	1260	1379
2. Promotie 8	3	5	15.5	4	xx	4.5	7	.	.	1331	1380
3. Botwinnik 3	4	4	18.5	6	3.5	xx	.	5.5	3.5	1300	1376
4. DSC 9	4	4	15.5	2.5	1	.	xx	5	7	1368	1339
5. Tijdnood 4	4	2	12	2	.	2.5	3	xx	4.5	1390	1228
6. Tijdnood 5	3	2	9	.	.	4.5	1	3.5	xx	1316	1260

HSB-Bekerteam

Promotie	- Pomar	4 - 0
Promotie	- Prometheus	3 - 1
DSC	- Promotie	1 - 3
DD	- Promotie	3.5 - 0.5

KNSB-Bekerteam

Promotie	- De Haagse Toren (HSB)	3 - 1
Haeghe Ooievaar	- Promotie	1 - 3
Promotie	- WSC	-1 - 3

Nog twee externe activiteiten binnenkort:

KNSB cursus Scheidsrechter

In april en mei zal de Haagse Schaakbond een KNSB cursus Scheidsrechter verzorgen. De docent zal zijn Eric van der Schilden. Lokatie: "De Kameleon", Veldzicht 20 te Den Haag. Te bereiken met lijn 8, 9, 14, 25 en 129. Lesdata: Woensdag 3, 10, 17 en 24 april, 1 en 8 mei 2002 van 19.30 uur tot 22.00 uur (eerste avond 19.15 uur). Examen op 15 mei 2002.

Kosten: €45,- (inclusief materiaal en examen). Geïnteresseerden kunnen zich telefonisch aanmelden bij Ton Vissers, tel. (070) 3909148 of (06) 24225178, e-mail: tvissers@wanadoo.nl.

Optiver NK Snelschaken voor clubteams 2002

Organisatie: SC De Vogelwijk uit Den Haag onder auspiciën van de KNSB

Datum: Zaterdag 1 juni 2002

Aanvang: 10.00 uur. Zaal open vanaf 9.30 uur.

Plaats: Golden Tulip Bel Air hotel, Johan de Wittlaan 30, 2517 JR Den Haag

Inschrijving: 30 euro per team overmaken voor 19 mei 2002 op 147610 t.n.v. Vogelwijk NKSS. Naam van de vereniging en de namen van de spelers + elo rating vermelden. (aan de zaal betaald u 35 euro per team!)

Inschrijfformulier is vanaf 1 maart op de site www.scdevogelwijk.org te verkrijgen.

Speelgerechtigd: Zij die lid zijn van een vereniging en KNSB

Max. 70 teams kunnen worden toegelaten tot het toernooi, waarbij de nummers 1 en 2 van de regionale kampioenschappen voorrang genieten op andere verenigingen.

Indeling: Hoofdgroep: 2e klasse KNSB en hoger (of rating = 2000)

Groep A: Promotie klasse en 3e klasse KNSB (of rating 1800 - 2000)

Groep B: 1e en 2e klasse regionale bond (of rating 1600 - 1800)

Groep C: 3e klasse regionale bond en lager (of rating = 1600)

Indien een groep minder dan 11 teams bestaat, dan kan deze groep samengevoegd worden met een groep hoger of lager.

Speeltempo: 11 ronden Zwitsers, 10 min. per persoon per partij. Indien een groep uit 11 of 12 teams bestaat, dan een halve competitie.

Prijzengeld: In totaal 4545,00 euro (fl. 10.000.00) verdeeld over alle klassen.

Lunch: Er bestaat een mogelijkheid om een lunch te bestellen voor 5 euro per stuk. Wij verzoeken u het aantal lunches bij inschrijving te vermelden i.v.m. de organisatie hiervan.

Informatie: Meer informatie over het toernooi kunt u vanaf 1 maart 2002 op de site www.scdevogelwijk.org vinden of telefonisch bij Ruud Vissers, 079 - 35 22 606 (na 18.00 uur) of 06 - 26 776 496

Sponsors voor dit Nederlands Kampioenschap snelschaken voor clubteams:

Optiver, Amsterdam ; Golden Tulip Bel Air hotel, Den Haag ; Van Stockum, Den Haag ; Toeback, Den Haag ; Stichting Promotie Den Haag ; ERVEE, Zoetermeer ; KNSB

VIER PUNTEN

Bernard Bannink speelde in Leiden tijdens de 'vier punten' wedstrijd tegen LSG verreweg het beste schaak. Hij besliste zijn partij op originele wijze.

Bannink, B - Oei, I (Leiden, 05-01-2002)

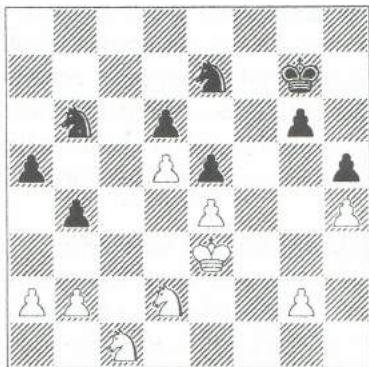
1.d4 Pf6 2.Pf3 e6 3.Lg5 c5 4.c3 b6 Deze stelling komt in de database van Willem Broekman ongeveer 120 keer voor. De score is 53% voor wit. 5.e4 h6 Gebruikelijker is hier 5...cxd4. 6.Lxf6 Dxf6 7.Ld3 Lb7 8.0-0 Dd8 Tot zover is deze stelling alleen door grootmeester Iosif Dorfman gespeeld. 8...Dd8 9.Pbd2 Le7 10.dxc5 Lxc5 11.e5 0-0 Zwart had 11...d5 moeten spelen om de zwakte op d6 te elimineren. 12.Pe4 Le7 13.De2 Dc7 14.Tad1 Kh8 15.Tfe1 Pc6 16.Lb1 Tad8 17.Pd6 La8 18.h4 Op de clubavond liet Bernard zien dat et 18.De4 g6 19.Ph4 onmiddellijk had gewonnen. 18...f5 19.exf6 gxf6 20.Pg5

Een schitterende zet. Zwart verliest op slag. 20...Kg7 21.Dh5 f5 22.Txe6 Lxg5 23.Tg6+ Kh7 24.hxg5 1-0

Mijn partij aan het vijfde bord oogde op het eerste gezicht niet onaardig. Tijdens de partij had ik echter al gezien dat daar het een en ander op af te dingen was. Ik beperk me hier dan ook tot het eindspel.

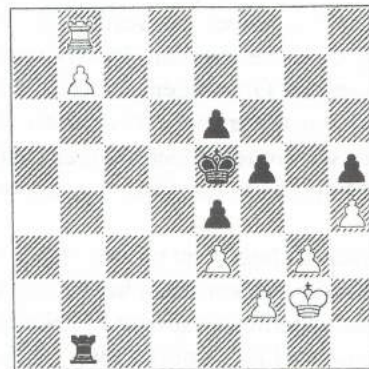
Meijer, J.W. - Sikkal, D (Leiden, 05-01-2002)

31.Pcb3 Het alternatief is 31.Kd3. 31...a4 32.Pa5 Kf6 33.Pdc4 Pec8 34.Pxb6 Wederom is het alternatief 34.Kd3 met als dreiging 35.Pc6. Of deze voortzetting

betere kansen had geboden is echter een open vraag. 34...Pb6 35.Kd3 g5 36.g3 gxf4 37.gxf4 37.Kf7 Zwart had beter met 35...Pd7 gevolgd door 36...Pc5 voor de tegenaanval kunnen kiezen. Na 37.Kc4 Pc5 38.Kxb4 Pxe4 39.Pc4 ontstaat dan een stelling die zeer lastig te doorgronden is. 38.Pc4 Pc8 39.Pe3 a3 40.bxa3 bxa3 41.Pc4 Direct winnend is 41.Pf5 en wit heeft de zwarte stelling in houdgreep. Zo volgt op 41...Ke8 42.Pg7 en wit verovert de h-pion. 41...Ke7 42.Pxa3 Pb6 43.Pc4 Pa4 44.a3 Pc5+ 45.Ke3 Kd7 46.Pd2 Kc7 47.Pf1 Nd7 48.Pg3 Pf6 49.Kd3 Kb6 50.Kc4 Ka5 51.Kb3 Pd7 52.Pxh5 Pc5+ 53.Kc4 Pxe4 54.Pg7 Pf6 55.h5 Ka4 56.h6 Ph7 57.Pf5 1-0

Laat in de middag stond er bij Ben Ahlers een niet al te eenvoudig toreneindspel op het bord. De volgende dag ontdekte ik dat Ben vanuit de diagramstand simpelweg had kunnen winnen. Hoe had Ben zijn tegenstander snel tot opgave kunnen dwingen?

Ahlers, B - Ketel van, R (Leiden, 05-01-2002)

1.g4! fxf4 Gedwongen omdat anders de witte h of de g-pion doorloopt. 2.Th8 Txb7 3.Txh5 Kd6 4.Tg5 Zwart staat nu voor een hopeloze opgave. Een voorbeeld. 4...Tf7 6.Txg4 Ke5 7.h5 Th7 8.Th4 Th6 9.Kg3 Kf5 10.Tf4 Kg5 11.Tg4 Kxh5 12.Th4 Kg6 13.Txh6 Kxf6 14.Kf4 Kg6 15.Kxe4 Kf6 en het pionneindspel staat gewonnen voor wit.

Gewoonlijk plaatst zwart in bovenstaande stelling zijn koning op g7 in plaats van op e5. Zwart kan dan met zijn koning tussen g7 en h7 heen en weer pendelen. De vraag die dan rijst is of wit ook die stelling kan winnen? Ik denk van wel. Ben gaf zijn partij vele zetten later remise. Enerzijds omdat hij de winst, als die toen nog in de stelling zat, niet kon vinden en anderzijds omdat Promotie genoeg had aan remise om de wedstrijd tegen LSG te winnen.

Dankzij remises van Ben Ahlers, Sjaak Sibbing en Ton de Waal en winstpartijen van Jan van de Bergh, Bernard Bannink en mijzelf wonnen we de wedstrijd tegen LSG met 4.5 tegen 3.5. Henk Noordhoek en Manuel Nepveu verloren beiden hun partijen. Met 'vier punten' op zak konden we terug naar Zoetermeer.

Hans Meijer.

Schaken in stijl – Ruurd Kunnens academische proeve van bekwaamheid.

Een aantal weken geleden plofte bij mij een pakket op de spreekwoordelijke deurmat. In het pakket zat een dik boekwerk van meer dan vierhonderd kloeke pagina's, het proefschrift van Ruurd Kunnens. Ik wist dat het eraan stond te komen, maar het blijft toch altijd weer een verrassing als je het langverwachte geesteskind van iemand in je handen mag houden.

Op 28 februari 2002 zou Ruurd Kunnens volgens het titelblad zijn boekwerk aan de Leidse Universiteit verdedigen. De titel van het proefschrift: "Schaken in stijl".

Proefschriften vallen in twee categorieën. In de eerste categorie zitten de proefschriften die bijna ongemerkt op door muizen bezochte vlieringen terecht komen en op aan het oog onttrokken plaatsen in boekenkasten. In deze categorie zitten de proefschriften die een kommerfvol bestaan leiden in de schappen van Jan de Slegte, of die zelfs ooit worden gevoederd aan de hongerige wagens van de stadsreiniging.

In de tweede categorie zitten de proefschriften waarvoor een heus ISBN-nummer wordt aangevraagd, die bij ooms en tantes op de salontafel liggen en die zelfs worden gelezen. Het lijdt geen twijfel dat Ruurds proefschrift in deze categorie valt.

Dat is trouwens geheel zijn verdienste. In plaats van te neuzelen over veel te afstandelijke onderwerpen als de magneto-hydrodynamica van dubbele radiobronnen (Manuel Nepveu, Rijksuniversiteit Groningen, 27 april 1979) of licht-geïnduceerde elektron reacties van 1,4-dihydro pyridines (Frans Martens, Universiteit van Amsterdam, 24 juni 1981), schrijft Ruurd over een onderwerp waarin iets meer mensen geïnteresseerd zijn. Ruurd kan met zijn boek rekenen op de belangstelling van honderden, misschien zelfs duizenden mensen.

Het proefschrift heeft een motto: "De ontwikkeling van schaakstijlen als een proces van sportificatie". In mijn tekstverwerker roept het laatste woord van het motto een krachtig protest op. Het gaat dan ook niet om een algemeen aanvaard Nederlands woord, maar om iets dat kennelijk tot het sociologisch jargon behoort (Eng. "sportization", Elias)

In het begin van de negentiende eeuw is schaken een voornamelijk vrijblijvende, aangename vrijetijdspassing van sigarenrokende heren van middelbare leeftijd. Nu, bijna twee eeuwen later, wordt het schaken (ook) professioneel beoefend en staan er voor sommige "topsporters" prestige en aardige sommen gelds op het spel.

Ruurd beschrijft hoe deze verandering tot stand is gekomen. Letterlijk schrijft hij in de inleiding (pag.10) dat het in zijn boekwerk gaat om het onderzoek naar twee vragen.

- 1) *Hoe heeft de structuur van de schaakwereld zich in de loop der jaren ontwikkeld?*
- 2) *Welke invloed heeft deze ontwikkeling gehad op de ontwikkeling van de schaakstijlen?*

In de schaakliteratuur wordt voortdurend over schaakstijlen *gesproken*, maar voor de onderzoeker bewijst dat nog niet dat schaakstijlen ook werkelijk *bestaan*. De onderzoeker moet eerst laten zien uit empirisch materiaal dat er inderdaad zoiets als een schaakstijl bestaat. Prima! Dit komt me bekend voor! Een wiskundige kan ook niet "zomaar" gaan kletsen over reële getallen, hij moet eerst bewijzen dat er zulke wiskundige objecten bestaan. In zijn geval moeten die eerst geconstrueerd worden. De "schaaksocioloog" daarentegen moet graven in empirisch materiaal om het bestaan aannemelijk te maken. In beide gevallen moet er derhalve eerst wat worden bewezen voordat aan het eigenlijke werk begonnen kan worden.

Ruurd verbindt schaakstijl aan het minder of meer frequent aan de dag treden van zekere openingssystemen. Voor de schaker is dit duidelijk, maar in de inleiding van het proefschrift worden daar bepaald niet veel woorden aan vuil gemaakt (pag.6). Maar in vier grafieken laat hij inderdaad zien hoe de aandelen Open, Half-Open, Gesloten, Half-Gesloten en Flank zich hebben gewijzigd in de tijd en hoe er binnen elk van deze groepen ook weer waarneembare veranderingen zijn geweest. Tenslotte komt Ruurd tot de Romantische stijl (-1900), de Klassieke (1870-1930), de Neo-Romantiek

(1910-20), het Hypermodernisme (1910-30), de Praktische stijl (1925-40), de Sovjetstijl (1940-90), de Universele stijl (1960-90) en de Superdynamische stijl (1985-)¹).

Uiteraard wist Ruurd van meet af aan waarnaar hij moest zoeken. De stijlen zijn in allerlei historische beschrijvingen (bijvoorbeeld in Euwes "Veldheerschap op de vierenzestig velden") lang en breed uitgemeten. Belangwekkender dan de indeling op zich is het "empirische bewijs" van het bestaan van deze stijlen middels de frequentie van gehanteerde openingssystemen. Ruurd kon terugvallen op een aantal bestanden die het hem mogelijk maakte uitspraken te doen van enigszins kwantitatieve aard. Later kom ik daar trouwens op terug.

Bij zijn studie heeft Ruurd gebruik gemaakt van een overzichtelijk begrippenapparaat. Om te beginnen heeft hij het over de **wereldschaakwereld**. De schaakwereld is een netwerk van sociale relaties waarbij het schaken in al zijn vormen het gemeenschappelijke element is.

De wereldschaakwereld geeft aan dat deze relaties de hele wereld omspannen. Binnen de wereldschaakwereld maakt hij een onderscheid tussen landen die behoren tot de "kern", de "semi-periferie" en de "periferie". Het onderscheid wordt gemaakt aan de hand van het aantal top-20 spelers in een bepaalde periode, het aantal internationale toernooien en het aantal internationale matches. Het begrip "sportificatie" werd al even genoemd in verband met de protesten van mijn tekstverwerker. **Sportificatie** is het proces waarbij een spel gereguleerd wordt, waarbij prestaties meetbaar gemaakt worden en waarbij modernisering in zijn algemeenheid optreedt. Er vindt *professionalisering* plaats, *rationalisatie* en *commodificatie*. Dit laatste begrip houdt in dat de producten die de schaakwereld oplevert (dus bijvoorbeeld partijen, boeken en simultaanseances) tot koopwaar voor consumenten wordt. Kunnen heeft het een aantal malen –ieter chiquer – over een "ruilrelatie" tussen producenten en consumenten. Daarvoor moeten we meteen door naar het volgende concept, dat absoluut centraal staat in het onderzoek.

De **sociale dubbelstructuur van de schaakwereld**, een concept dat vermoedelijk volledig uit Ruurds koker komt, staat op pagina 36 afgebeeld. We hebben "boven" de groep van de schaakmeesters, "beneden" de huisschakers en amateur-schakers. De verbinding tussen de twee groepen kan op twee manieren tot stand komen. Enerzijds via de **associatieve** structuur, anderzijds via de **marktachtige** structuur. In de associatieve spelen bestuurders en organisatoren van bonden en verenigingen de rol van intermediair. Hun legitimatie hebben zij door een met de amateurs en meesters gemeenschappelijke interesse, het schaken.

In de marktachtige structuur daarentegen zijn de hoofdrolspelers: commerciële organisatoren, sponsors, uitgevers, journalisten. Het verschil met de vertegenwoordigers uit de associatieve structuur is duidelijk. De "marktachtigen" verzorgen op commerciële basis een stroom van schaakproducten, waarbij de schaakmeesters de eigenlijke producenten zijn en de amateurs en huisschakers de consumenten. Zoals je kunt verwachten bestaan er allerlei relaties tussen de verschillende groepen binnen dit model.

Ruurds zelfopgelegde taak was het om deze relaties expliciet aan te geven tegen de achtergrond van zowel de gebeurtenissen in de schaakwereld als de gebeurtenissen op het politieke toneel. In de bovengenoemde termen beschrijft hij de ontwikkeling van de (wereld)schaakwereld en de ontwikkeling van de schaakstijl van de meesterschakers.

Het eigenlijke verhaal begint met hoofdstuk 3 over wat men wel de schaakprehistorie zou kunnen noemen (alles voor 1851, het jaar waarin het grote Londense toernooi werd gehouden) en eindigt met hoofdstuk 11, waarin de jaren 1975-2000 onder de sociologische loop worden genomen. Hoofdstuk 12 geeft een bondige samenvatting van de ontwikkeling van de afgelopen honderd vijftig jaar, zoals Ruurd die heeft beschreven met behulp van zijn eerder genoemde begrippenapparaat. In het laatste hoofdstuk tenslotte, "Epiloog" genaamd, biedt Ruurd ons stof tot nadenken over de toekomst van het schaken, waarbij mogelijke consequenties van de voortgang van de sportificatie van ons edele spel worden doordacht.

Ik heb ervoor gekozen om in deze recensie niet zelf weer eens een samenvatting van een samenvatting (hoofdstuk 12) te gaan produceren. Wie wil weten hoe de structuur van de schaakwereld zich ontwikkeld heeft en welke invloed dat op de dominante schaakstijl van de meesters heeft gehad

¹ De superdynamische stijl of postmoderne stijl. Deze laatste benaming is in 1995 door Frits Hoorweg, die als paranimf optrad bij de promotie van Ruurd Kunnen, in het schaken geïntroduceerd.

(volgens Ruurd) moet het boek maar kopen. Wat ik hier wil doen is de aandacht vestigen op enkele zaken die mij zijn opgevallen.

Wat mij als eerste opviel toen de aankondiging van Ruurds promotie op de deurmat viel was dat het geschrift in het Nederlands is geschreven. In mijn eigen voormalige discipline komt dat nauwelijks voor. Wie in de astrofysische wereld iets te vertellen denkt te hebben, vergeet maar even wat zijn moedertaal is en publiceert in het Engels. Dat Ruurds proefschrift in het Nederlands gepubliceerd is betekent dat de socioloog uit Milwaukee en de geïnteresseerde schaker uit Boedapest geen kennis kunnen nemen van dit werk. Natuurlijk, er staat een Engelse samenvatting in het boek, maar dat zal niet voldoende zijn om internationale verspreiding te bevorderen. Waarom dus in de mooiste aller talen geschreven en niet in de effectiefste?

Ik kan twee *logisch mogelijke* redenen bedenken. De eerste en de pijnlijkste is dat de Nederlandse sociologische wereld niets voorstelt. Wat hier bedacht en geschreven wordt trekt internationaal niet de aandacht. Schrijf maar rustig in het Nederlands, jochie. Who cares?

Ik ken de sociologische wereld niet, maar ik hoop toch eigenlijk niet dat deze wereld er een is waarin intellectuele provinciaaltjes rondlopen. Waarom zou de Nederlandse belastingplichtige zo'n diersoort trouwens ondersteunen?

Een tweede mogelijke reden is dat de socioloog hier te lande nadrukkelijk schrijft voor een breder publiek dan het sociologische alleen. De spreekwoordelijke ooms en tantes behoren tot degenen tot wie de schrijver zich richt. Het onderwerp van het sociologische proefschrift staat in het algemeen redelijk dicht bij de interessewereld van een niet-verwaarloosbaar aantal niet-sociologen. Bovendien kan er in begrijpelijke taal over worden geschreven, zonder dat een abject "hoofdpijnjargon" elke communicatie tussen auteur en lekenpubliek volledig doodslaat. Tenslotte: wie in zijn moedertaal schrijft kan zich preciezer, vlotter en vooral aangenamer uitdrukken. Dat laatste is in het onderhavige proefschrift dan ook goed gelukt.

Er is mij nog iets anders opgevallen wat de vorm aangaat. Het proefschrift van Ruurd Kunnen is een heus boek. Natuurlijk is een proefschrift een boek! ...maar niet immer zoals ik het hier bedoel. In veel gevallen schrijft de promovendus artikelen die in wetenschappelijke tijdschriften worden gepubliceerd. Heeft hij voldoende publicaties, dan schrijft hij een voorwoord dat als lijm tussen de artikelen gedacht is, jast figuurlijk een nietje door het geheel en heeft aldus een boek gemaakt. Dit is de gebruikelijke gang van zaken in de natuurwetenschappen en de lezer zal wellicht kunnen raden waarom. Ruurd heeft het anders aangepakt. Hij heeft geen collage van artikelen geproduceerd, hij heeft *een boek gecomponeerd*, hoofdstuk voor hoofdstuk, met een voorwoord, een epiloog, aanhangsels, een notenapparaat, literatuurlijsten en met personen- en zakenregisters. Als dit de gebruikelijke gang van zaken is in de sociale wetenschappen – en ik meen dat zulks het geval is – geeft dat maar weer aan dat de daar vigerende "cultuur" een totaal andere is dan de natuurwetenschappelijke.

Op het titelblad staat: "Proefschrift ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden ..." Dat ziet er anders uit dan ik gewend ben. Promoveert Ruurd soms niet aan een bepaalde *faculteit*? Het komt me voor dat het hier gaat om een sociologisch meesterwerkje, te verdedigen voor een commissie gevuld met sociologen, niet met fysici. Enfin, ik neem maar aan dat het volgens de regels is. In mijn tijd ...

Trouwens, het proefschrift zou misschien ook verdedigd kunnen worden voor een commissie van geschiedkundigen. Is sociale geschiedenis nou echt *volkomen* anders dan sociologie?

Een sociale wetenschapper verbaasde mij, in een grijs verleden, met de opmerking dat in een sociaal-wetenschappelijk boekwerkje altijd wel ergens geschreven staat wat sociale wetenschap *is*. "Ha!", lacht de natuurwetenschapper uitgelaten en met een superieure glimlach om de lippen. "Dat heb je bij die jonge wetenschapjes. Ze moeten zichzelf positioneren, moeten kennelijk hun best doen serieus genomen te worden." Laten we nu eens in Ruurds boek kijken of de opmerking van lang geleden nog steeds houdt snijdt. "Verdekt opgesteld" zijn er inderdaad opmerkingen die over de sociologie als zodanig gaan, op pagina 40 en 41. Alleen voor de ooms en tantes?

Ruurd probeert de ontwikkelingen in de schaakwereld *structureel* te begrijpen. Vervelend is het dan toch dat *toevallige* gebeurtenissen plotseling zo'n allesoverheersend effect kunnen hebben. Het

optreden van Fischer in de zestiger jaren maakte het voor organisatoren aantrekkelijk om toernooien te organiseren en sponsoren wilden wel in de buidel tasten.

Hier was nu eens een Westerse schaker die het in zich had de schaakhegemonie van de Sovjet-Unie op eigen houtje te doorbreken. Fischers optreden heeft duidelijk invloed gehad op de ontwikkelingen in de schaakwereld en daar is niets structureels aan. Fenomeen Fischer was er op een gegeven moment, gelijk een angstaanjagende komeet in vroeger tijden. Niemand had dit kunnen voorspellen. Zijn unieke optreden laat alle pogingen tot *zuiver structureel* begrijpen van de gebeurtenissen in de jaren '60 enigszins te kijk staan. De historische werkelijkheid is weerbarstiger dan de fraaiste theorie ...

Dit brengt ons als vanzelf bij een tweede makke van elk sociaal-wetenschappelijk werkstuk.

Het kan nog zo fraai geschreven zijn, maximale overtuigingskracht bezit het kennelijk nooit.

Het probleem is natuurlijk dat sociologische beschrijvingen verklaren, maar *niet* keihard voorspellen.

In de natuurwetenschappen is het keihard voorspellen nu juist wezenlijk en voorspellingen vormen de lakmoestest voor een theorie. In de sociale wetenschappen is dat blijkbaar niet mogelijk. Een belangrijk wapen valt daarmee weg bij de beoordeling. Maar hoe kun je dan nog *overtuigend* beweren dat beschrijving B(1) beter is dan de beschrijvingen B(2), B(3), ..., B(n)?

Hoe goed een academisch proefschrift ook is geschreven, hoe meeslepend zelfs, de lezer mag zijn kritische zin niet in slaap laten wiegen. In deze geest permitteer ik mij één kritische en één kritisch/stekelige opmerking (Het zou mijn eer te na zijn om dat *niet* te doen).

1] Er werd door Ruurd een openingenbestand aangelegd dat vervolgens werd gebruikt om de veranderingen in het door de meesters gespeelde openingenrepertoire te kunnen vaststellen. Zonder twijfel is bij de samenstelling de grootste zorg in acht genomen, zoals wel blijkt uit de beschrijving in bijlage 1, pagina 404-5. Het gevolg is wel geweest dat het totale aantal gebruikte partijen over de periode 1851-1975 nog geen 13.000 bedroeg. Per periode van vijf jaar (meestal door Ruurd aangehouden in zijn tabellen) waren dat doorgaans maar *enkele* honderden partijen. Dit houdt in dat alleen *krasse* verschuivingen in het repertoire betrouwbaar kunnen worden getraceerd, kleine nuances beslist niet. Nu maakt Ruurd niet alleen maar onderscheid naar de brede categorieën Open, Gesloten, etc maar splitst ook nog uit naar openingen en zelfs naar openingsvarianten (zie bijvoorbeeld tabellen 9.8 en 9.9).

Heeft dit nog betekenis? Zijn de absolute aantallen bij verregaande opsplitsing niet zo klein geworden dat we tegen statistische ruis aankijken? Welke analyses Ruurd precies hier heeft uitgevoerd staat nergens beschreven. Jammer, want ik had me graag laten overtuigen.

2] De enige keer dat er in het proefschrift "harde" statistiek aan de lezer wordt gepresenteerd is in het zesde hoofdstuk (pag. 149). Ruurd wil nagaan in hoeverre de hoogte van op toernooien uitgedeelde geldprijzen in een bepaalde periode significant samenhangt met een veelheid aan factoren. Hij zal dus naar de multivariate statistiek moeten grijpen, dat weet Ruurd.

Er is in de tekst dan ook sprake van "een multivariate regressieanalyse". Deze aanduiding is echter niet specifiek genoeg. Het gaat vermoedelijk om *lineaire* regressie in alle variabelen, maar Ruurd zwijgt daarover, alsof lineaire regressie de vanzelfsprekendste zaak ter wereld is. Zonder boe of bah, zonder nadere uitleg knalt hij de resultaten, getallen en symbolen, op papier. Wat is hier gebeurd?

Ruurd heeft vermoedelijk het eerste het beste programmaatje van de vensterbank gerukt, getallen erin geramd en de uitkomsten snel overgeschreven en dit alles terwijl zijn darmen hem tot toiletbezoek noopten. Volgens mij heeft Ruurd geen last van een al te grote "gecijferdheid". De uitkomsten hadden hem iets vervelends over de "goodness of fit" moeten vertellen, maar ik geloof niet dat de boodschap van de getalletjes is aangekomen. En hebben de commissieleden ook collectief een off-day gehad? Het is maar goed dat dit alles *niet* heeft gediend om een *centrale* kwestie in het proefschrift te onderbouwen... Genoeg hierover.

Ik was bij de promotieplechtigheid aanwezig en ik kan U zeggen dat het een vriendelijke promotie was waarbij Ruurd veel lof kreeg toegezwaaid. Ruurds eruditie werd door een van de commissieleden genoemd en zoiets gebeurt waarachtig niet standaard.

Het mag duidelijk zijn dat de commissie hem het felbegeerde doctoraat niet heeft onthouden. Kopen dat boek, schaker!

Schoonheid geprijsd door Ruurd Kunnen

9. Wenen 1908

Het toernooi dat in 1908 in Wenen werd gehouden, leverde Duras zijn eerste internationale overwinning op. Hij deelde de hoofdprijs met Maróczy en Schlechter. Réti debuteerde op internationaal niveau, maar werd laatste met 1½ uit 20. De eerste schoonheidsprijs (300 Kronen) werd gewonnen door Rubinstein voor een schijfoffer van zijn dame.

Rubinstein – Duras (Wenen 1908)

1. d4, d5; 2. Pf3, c5; 3. e3, Pf6; 4. dc5x, Da5+; 5. Pbd2, Dc5x; 6. a3, Dc7; 7. c4, dc4x; 8. Pc4x, Pc6; 9. b4, Lg4; 10. Lb2, b5

11. Pce5, Pe5x; 12. Pe5x!!; Ld1x; 13. Lb5x+, Pd7 13... Kd8, 14. Td1x, Kc8 15. La6, Kb8, 16. Pc6+, Dc6x, 17. Le5+, Dd6 (...Dc7, 18. Td8), 18. Tc1 en ondekbaar mat.

14. Ld7x, Dd7x

14... Kd8, 15. Td1x (dreigt Pf7x mat), De5x, 16. Le5x en wit wint nog een hele toren omdat 16... Tc8, 19. Lc6 mat is.

15. Pd7x, Lh5; 16. Pe5

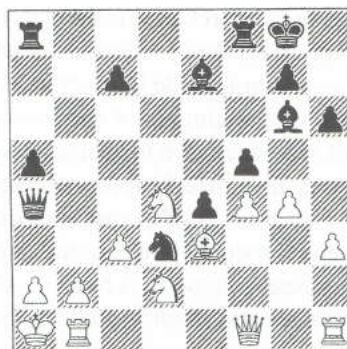
Wit heeft een pluspion aan de combinatie overgehouden. Zwart het loperpaar en een ontwikkelingsachterstand. Rubinstein maakt de partij virtuoos uit.

16. ... Tc8; 17. g4, Lg6; 18. Pg6x, hg6x; 19. Ld4, a6; 20. Kd2, f6; 21. Tc1!, Tc1x; 22. Tc1x, e5; 23. Lc5, Th2x; 24. Lf8x, Kf8x; 25. Ke2, e4; 26. Tc6, Tg2; 27. Ta6x, Tg4x; 28. Ta7, Tg1; 29. b5, Tb1; 30. a4, g5 31. Tb7!, Ta1; 32. b6!, Ta4x; 33. Ta7, Tb4; 34. b7, g4; 35. Ta8+, Kf7; 36. b8D, Tb8x; 37. Tb8x, Ke6; 38. Te8+, Kf5; 39. Kf1

Zwart geeft op.

Salwe – Marshall (Wenen 1908)

1. e4, e5; 2. Pf3, Pc6; 3. Lc4, Pf6; 4. Pg5, d5; 5. ed5x, Pa5; 6. d3, h6; 7. Pf3, e4; 8. De2, Pc4x; 9. dc4x, Lc5; 10. Pfd2, 0-0; 11. Pb3, Lg4; 12. Df1, Lb4+; 13. c3, Le7; 14. h3, Lh5; 15. g4, Lg6; 16. Le3, Pd7; 17. P1d2, Pe5; 18. 0-0-0, b5; 19. cb5x, Pd3+; 20. Kb1, Dd5x; 21. Ka1, Db5x; 22. f4, a5; 23. Tb1, f5; 24. Pd4, Da4

Tegenwoordig speelt men in deze opening liever 6. Lb5+, c6, 7. Le2. De variant met 6. d3 was in het begin van de 20^e eeuw een punt van discussie. Alapin had 10. c3, 0-0, 11. Pd4 aanbevolen, maar in die variant speelde Keres in 1936 10...b5! met beter spel. Het pionoffer op zwarts 18^e zet is de beste. 18...Pd3+, 19. Kb1, Lg5, 20. Pd4, Df6, 21. h4, Db6, 22. P2b3, Le3x, 23. fe3x, a5, 24. c5 leidde in Bogoljubow-Eliskases, matchpartij 1939 tot beter spel voor wit.

Krejciik meende dat wit in de diagramstelling het beste 25. Pf5x, Lf5x, 26. gf5x had kunnen doen, maar Marco liet zien dat zwart met 25... Tf5x, 26. gf5x, Pb4 uitstekende kansen hield: 27. cb4x (beter 27. a3), ab4x, 28. a3, Lf6 en wit kan mat op a3 niet voorkomen, b.v. 29. Ka2, Da3x, 30. ba3x, Ta3x. Ook na 25. P2b3 laat Marco wit fraai verliezen: 25... Pb4, 26. cb4x, ab4x, 27. Pc1, b3!, 28. Pdb3x, Lf7, 29. Dd1, Da2x+, 30. Pa2x, Ta2x, 31. Ka2x, Ta8+, 32. La7, Ta7x mat.

25. b3, Dd7; 26. gf5x, Lf5x; 27. Dg2, c5!

Een pionoffer om lijnen te openen.

28. Pf5x, Df5x; 29. De4x, Lf6!; 30. Dc4+

Natuurlijk niet 30. Df5x, Lc3x+, 31. Tb2, Lb2x, 32. Kb1, Tf5x en zwart wint een volle toren.

30. ... Kh8; 31. Pe4, Tae8; 32. Pf6x

Op 32. Pd6 kan volgen 32... De6, 33. Dd3x, De3x, 34. De3x, Te3x, 35. Pb5, Tc3x, 36. Pc3x, Lc3x, 37. Tb2, Lb2x, 38. Kb2x, Tf4x met gunstig spel voor zwart.

32. ... Tf6x; 33. Lc1, Tfe6; 34. La3, Te2; 35. Thd1, Pe1; 36. Lc5x

Zwart wint ook na andere zetten. Krejciik geeft de volgende varianten:

a) 36. Tdc1, Pc2+, 37. Tc2x, Dc2x, 38. Lb2, Tel enz.

b) 36. Td8, Pc2+ (Td8x, 37. De2x), 37. Kb2, Pa3x, 38. De2x, Db1x+, 39. Ka3x, Td8x en wint.

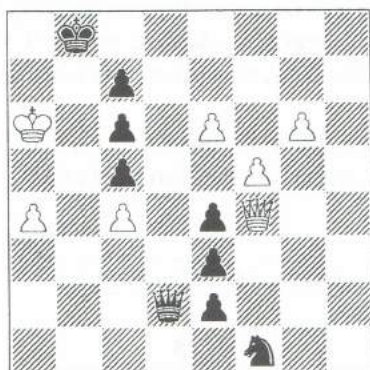
c) 36. De2x (het beste), Te2x, 37. Telx, Telx, 38. Telx, Dh3x en pion h6 beslist spoedig.

36. ... Pc2+; 37. Kb2, Pb4+ Wit geeft op.

De tweede schoonheidsprijs bedroeg 200 Kronen.

EEN STUDIE WEERLEGD

Het afgelopen Corus schaaktoernooi heb ik uitermate slecht geschaakt. Dat was ook niet zo verwonderlijk gezien een aantal omstandigheden in mijn privé situatie. Op de laatste zondag van het toernooi las ik na afloop in bed nog even de column van Tim Krabbé. Het was een artikel waarin het ontstaan van de dame op het schaakbord werd toegelicht. Enkele studies maakten deel uit van dit artikel waaronder de studie van V.Korolkov en V.Mitrofanov uit 1957. Hieronder wordt dit deel uit het artikel integraal weergegeven.

Wit speelt en maakt remise
V. Korolkov en V. Mitrofanov, 1957

Een orgie van dame-offers: **1.De5** En niet **1.e7 Da5+**
2.Kxa5 Kb7 en tegen **Pd2** en mat is niets meer. **1...Da5+**
De enige manier om het mat te voorkomen. **2.Kxa5 Kb7**
3.Db2+ (maar zie het PS) **3... Ka7 4.Db8+** De enige
manier om het mat (met **Pd2**) te voorkomen. Enzovoort.
4...Kxb8 5.Ka6 e1D 6.g7 Da5+ 7.Kxa5 Kb7 8.g8D e2
9.Da8+ Kxa8 10.Ka6 e1D 11.e7 Da5+ 12. Kxa5 Kb7
13.e8D Pd2 14.Da8+ Kxa8 15.Ka6 Pxc4 16.f6 Pe5
17.f7 Pd7 18. f8D+ Pxf8 19.a5 en Zwart kan het pat niet
opheffen: remise. Zes dame-offers, van ieder drie.
Ik zag eigenlijk direct dat het offer van wit op **c7**
roet in het eten gooit van deze studie. Dat leidde tot
de volgende mailwisseling met Tim Krabbe.

Hi Tim

In de voorlaatste AD stond een stelling van Korolkov en Mitrofanov. Ik zie blijkbaar wat over het hoofd. Het lijkt me dat **1.e7 Da5+ 2.Kxa5 Kb7 3.Dxc7+! Kxc7 4.e8D** ook remise maakt.

Groet Willem Broekman

Geachte Willem Broekman,

U heeft geheel gelijk, en ik zie nu dat deze weerlegging ook al in de studie database van Harold van der Heijden genoemd wordt. Ik zal hem eens vragen hoe het daar precies mee zit. Ik elk geval zal ik een PS'je plaatsen bij mijn AD-stukje.

Groet, TK

Weerleg je eens een studie, ben je niet de eerste. Zie ook: <http://www.xs4all.nl/~timkr/admag/dame.htm>

Willem Broekman, 1-1-2002

Wist U

1. dat het onlangs gehouden Oliebollentoernooi "traditiegetrouw" (dat wil zeggen al voor de tweede keer) werd geopend met een schaakquiz (ook wel genoemd "ronde 0") ?
2. dat deze quiz niet zoals in het voorafgaande jaar een individueel karakter had, maar ...
3. dat dit jaar in groepen werd gestreden (de spelers van groep A vormden ook quiz-team A, etc.) ?
4. dat tot ieders verbazing de 1^e prijs in de quiz naar team A ging, en de 2^e prijs naar team B (er waren 6 teams) ?
5. dat we hieruit interessante conclusies zouden kunnen trekken ?
6. dat namelijk schaakkracht en schaak(wereld)kennis kennelijk parallel lopen, zo-...
7. dat U blijkbaar geen schaaktechnische (openings-, eindspel-, etc.) boeken meer behoeft te bestuderen om sterker te worden, maar ...
8. dat U gewoon de columns van Lex Jongsma, Hans Ree e.d., plus de diverse schaakbladen moet lezen, want ...
9. dat als U vragen als "welke nationaliteit had Paul Keres", "in welk jaar werd Euwe wereldkampioen", "welke vier grootmeesters hebben afgezegd voor het Corus-toernooi" en "wie is de huidige FIDE-wereldkampioen" correct kunt beantwoorden, U OOK GOED KUNT SCHAKEN !?!?!

Rob de Vries

Promotie 3 bijna veilig

Op 19 februari jl. vond 7/8 deel van de wedstrijd Promotie 3 – SIO 1 plaats. 1/8 deel was al vooruit gespeeld: aan het 2^e bord had ik gewonnen. Dit was de laatste partij die ik in mijn eerste 20 jaar bij Promotie speelde, ik was blij dit memorabele tijdvak waardig te kunnen afsluiten. Zo stonden we dus 1-0 voor.

We stonden in de poule na 5 wedstrijden op plaats 6, met 4 matchpunten en 18 bordpunten, griezelig dicht bij de degradatiezone. SIO 1 stond op plaats 3, met 6 matchpunten en 19 bordpunten.

Toen de wedstrijd tegen SIO op de 19^e werd voortgezet verliep alles gesmeerd. We kwamen op 4 bordpunten, en Niels Veldhuizen bood op mijn verzoek remise aan in een stelling waarin hij een volle toren meer had. Hij had echter nog maar anderhalve minuut, zijn tegenstander had er nog 8. Het aanbod werd aangenomen. De eindstand werd 6-2 voor Promotie 3, onze grootste overwinning dit seizoen.

Als we deze wedstrijd hadden verloren of gelijkgespeeld hadden we in de laatste ronde een forse krachtsinspanning moeten leveren. Maar hoe staat het nu? Hieronder de stand in poule na 6 wedstrijden, met nog 1 ronde te gaan.

	Klasse 1B	matchpunten	bordpunten
1	Botwinnik 1	12	33
2	Wassenaar 1	9	28
3	Promotie 3	6	24
4	DD 4	6	24
5	SIO 1	6	21
6	Pomar 1	5	19,5
7	Haeghe-Ooievaar 3	4	24
8	RSC-Belgisch Park 2	0	18,5

Botwinnik 1 is al gepromoveerd, RSC-Belgisch Park 2 is al gedegradeerd. Wassenaar is veilig voor degradatie en ook voor promotie. Als Wassenaar in de 6^e ronde “gewoon” had gewonnen van Haeghe-Ooievaar was er voor Promotie geen degradatiegevaar geweest en had Wassenaar misschien nog kunnen promoveren, maar ja... ze moesten zo nodig gelijk spelen.

Uit de 1^e klasse degraderen 2 ploegen. De nummers 3 tot en met 7 komen hiervoor in aanmerking. Het programma voor de laatste ronde op 25 maart is als volgt:

Botwinnik 1 – Wassenaar 1;
DD 4 – Promotie 3;

SIO 1 – Pomar 1
Haeghe-Ooievaar 3 - RSC-Belgisch Park 2

De wedstrijd Botwinnik 1 – Wassenaar 1 gaat nergens meer om. De andere wedstrijden zijn des te spannender.

Laten we de gevaren voor Promotie 3 eens nader beschouwen. We gaan ervan uit dat Haeghe-Ooievaar 3 wint van RSC-Belgisch Park 2, anders is Promotie 3 sowieso veilig. Haeghe-Ooievaar 3 wint dus en heeft dan 6 matchpunten (net als Promotie 3 nu heeft) en tussen de 28,5 en 32 bordpunten. Stelling: Promotie moet een half bordpunt meer halen dan Haeghe-Ooievaar 3. Als nu SIO wint van Pomar, blijft Pomar op 5 matchpunten staan en is Promotie veilig. Als Pomar wint van SIO is Pomar veilig, en heeft SIO 6 matchpunten en tussen de 21 en 24,5 bordpunten. 24,5 bordpunten is ½ bordpunt meer dan Promotie nu heeft. Promotie 3 moet dus 1 bordpunt halen in de laatste wedstrijd. Als SIO en Pomar gelijk spelen, gaat SIO Promotie voorbij op matchpunten en staan Pomar en SIO beiden op 6 matchpunten. Echter: Pomar heeft dan 23,5 bordpunten, ½ punt minder dan Promotie 3.

Als Promotie 3 nog 1 bordpunt haalt, zijn we dus veilig, ongeacht de andere uitslagen. Haeghe-Ooievaar gaat ons dan misschien voorbij, maar wij blijven de verliezer van SIO – Pomar voor. Ik meen dat dit ene puntje wel moet lukken, maar concentratie blijft geboden.

Zoals blijkt uit de huidige stand zijn de nummers 3 t/m 7 bijzonder aan elkaar gewaagd. Elk bordpuntje minder kan degradatie betekenen. Welke arme drommels volgen Belgisch-Park 2 naar de 2e klasse? Op 25 maart volgt het antwoord. Dan worden de laatste wedstrijden uit deze poule gespeeld, op één lokatie, namelijk bij SIO. Het zou toch wel heel sneu zijn als SIO 1 op eigen terrein in de laatste wedstrijd zou degraderen...

Opmerkelijk is hoe sterk de competitie tussen de teams is. Belgisch Park heeft slechts 1 bordpunt minder dan Pomar en heeft gemiddeld maar liefst 3,08 bordpunt per wedstrijd behaald. Belgisch Park heeft in vele wedstrijden de pech gehad net te verliezen. Tegen Promotie 3 was het op het eind 3,5 – 3,5. Alleen ikzelf speelde nog. In mijn partij had mijn tegenstander een correct stukoffer gebracht en had hij enkele moeilijke maar winnende voortzettingen gemist (Fritz vond ze wel). In wederzijdse tijdnood zag hij het niet meer en liet eeuwig schaak schieten door een gigantische blunder (met schaak, dat nog wel). Hij kon het mat niet meer ontlopen en ging door zijn vlag: zo sleepte Promotie 3 twee punten weg voor de poorten van de hel. Arm Belgisch Park!

Ik voorspel u dat Haaghe-Ooievaar in de laatste ronde wint van Belgisch Park 2, en dat de verliezer van SIO 1 – Pomar 1 degradeert. Ik daag u uit: durft u uw Eurootjes in te zetten op de 2^e degradant in deze klasse?

Rudi Matai.

Leden van S.V. Promotie op de KNSB-ratinglijst van 1 februari 2002

Ahlers B.L.J.	2066	Minnema H.	1511
Baas J.A.	1703*	Minnema R.	1725
Bannink B.	2267	Mostert M.J.	1968
Berg J.v/d	1772*	Nepveu M.	1944
Bergh J.v/d	2100	Nies D.J.F.van	1523
Blankespoor J.H.	1978	Nies P.van	1652
Blok R.A.	1925	Noordhoek H.	1946
Boerkamp H.A.J.	1897	Ouwens H.C.	1881
Bragonje H.	1382*	Peerdeman N.P.	1858
Breugem H.	1743	Ploeg J.G.v/d	1392*
Breuker H.	1538	Prein A.	1127*
Briggeman P.W.	1750	Pronk J.	1509
Brinkman D.Th.	1555	Roo J.de	1360*
Broekman W.	2110	Schoon C.	1438*
Buiten H.	1527	Schuurman Hess	1493*
Deutekom Y.van	1824	Sewkaransingh V.	1775
Diepen H.van	1291*	Sibbing J.G.F.	2077
Diepen S.van	1510	Smit N.	1404*
Eggink G.	1831	Snijdwint J.	1508
Eikelder R.	0965*	Staden jr.M.van	1917
Franken P.W.M.	1400*	Staden sr.M.van	1642
Guijt E.	1308*	Stoop J.	1822
Guijt F.	1221*	Swarts R.	1432
Hagoort J.	1718	Tan H.T.	1790
Hardiek J.G.	1642	Tan R.	1716
Jongh H.A.de	1895	Tjin A Lin I.T.L.	1570*
Jutte W.P.M.	1504*	Toxopeus G.M.B.	1748
Knops H.	1765	Tsai W.T.	1649
Kuipers E.	2273	Veldhuizen J.W.	1812
Kuipers H.	1774	Veldhuizen N.	1796
Kunnen R.	1771	Verboom L.	1578
Leenman D.	1793	Vries R.de	1526*
Leenman T.	1716	Waal A.G.de	2129
Martens F.M.	1562	Waard S.v/d	1198*
Matai R.R.	1770	Werven H.van	1375*
Meijer J.W.	2135	Wichhart M.	1671
Meijering P.	1181*	Wijk H.L.v/d	1873
Meijering T.	1249*		

> 2000

Kuipers E.	2273
Bannink B.	2267
Meijer J.W.	2135
Waal A.G.de	2129
Broekman W.	2110
Bergh J.v/d	2100
Sibbing J.G.F.	2077
Ahlers B.L.J.	2066

> 1900

Blankespoor J.H.	1978
Mostert M.J.	1968
Noordhoek H.	1946
Nepveu M.	1944
Blok R.A.	1925
Staden jr.M.van	1917

Het eerste van Zoetermeer

Tot nu toe leidt ons eerste team van Promotie een noodlijdend bestaan in de tweede klasse van de KNSB. We moeten steeds strijden tegen degradatie. Dat terwijl wij ons toch steeds als kampioenskandidaat beschouwen. Hoe zou dat zijn als we het sterkste team, bestaande uit inwoners van Zoetermeer, kunnen opstellen?

In dit artikel ga ik op de volgende zaken in:

- Wat is de samenstelling van het sterkste team van Zoetermeer?
- Welke positie zou dit team innemen in de KNSB?
- Waarom speelt dit team niet voor Promotie?

De speelsterkte leid ik direct af van de KNSB rating. Op basis van deze gegevens zou het eerste van Zoetermeer op 1-2-2002 als volgt uitzien:

1. Teun van der Vorm 2298
2. Eelco Kuipers 2273
3. Bernard Bannink 2267
4. Sven Bakker 2204
5. Hans Meijer 2135
6. Ton de Waal 2129
7. Willem Broekman 2110
8. Jan van de Bergh 2100

Gemiddeld 2190

Indien we Frits Hoorweg (2141) kunnen verleiden om weer lid te worden van Promotie dan hebben we een team met een zeer sterke reserve. Met een gemiddelde rating van 2190 zou dit team verreweg het sterkste team zijn in de tweede klasse van de KNSB. Een absolute kampioenskandidaat.

Als we kijken naar de eerste klasse A en B dan zijn vijf teams sterker dan Zoetermeer 1 en drie teams ongeveer even sterk. Daarmee zou Zoetermeer boven de middenmoot in de eerste klasse mee kunnen doen.

Als we kijken naar de meesterklasse dan is één team zwakker dan Zoetermeer 1 (Euwe) waardoor Zoetermeer dus degradatiekandidaat zou zijn.

Met de bovenstaande conclusie is de vraag relevant of Promotie in staat is drie sterke spelers, wonend in Zoetermeer, lid te maken van onze vereniging en op te stellen in het eerste team. Ik begrijp dat jonge spelers, zoals Eelco Kuipers en Sven Bakker bij een sterkere vereniging proberen hogerop te komen. Zij spelen nu op het eerste en derde bord van LSG 2 in de tweede klasse. LSG 2 heeft een uitstekende kans om te promoveren naar de eerste klasse. Een andere mogelijkheid voor Eelco en Sven is uiteraard meespelen in het eerste team van LSG. Teun van der Vorm speelt bij Amstelveen in de meesterklasse ergens rond het zesde bord. Hij zou misschien wel geïnteresseerd zijn in een van de topborden van Promotie als we in de eerste klasse terechtkomen.

Al met al kan lijkt een gesprek na dit seizoen met de direct betrokkenen geen kwaad te kunnen.

Willem Broekman, 1-2-2002

Advertentie:

Aangeboden

Grote partij schaaktijdschriften
Af te halen bij Willem Broekman
Tel.: 0653947473

SCHAKERS ZIJN SENSATIEZOEKERS

HET BEEST IN DE SCHAKER

Langzaam maar zeker begint het ook tot de buitenwereld door te dringen wat wij schakers al lang weten, namelijk dat schakers sensatiezoekers zijn. Net als parachutespringers, bungee jumpers, duikers, kajakkers, skiërs en bergbeklimmers hebben schakers een bovengemiddelde hang naar avontuur en houden ze van risico's. Ervaren schakers kunnen bovendien eerder geneigd zijn tot ongeremdheid, die zich kan manifesteren in alcoholgebruik of wild feesten. Dat concluderen psychologen van de universiteit van Seattle na onderzoek onder 113 Amerikaanse studenten van gemiddeld 19 jaar. Op het eerste oog, schrijven de onderzoekers, is schaken een langdradig en inactief spel, dat weinig avontuur te bieden heeft. Maar onderhuids kunnen de bewegingsloze en uiterlijk emotionloze opponenten zich uitleven. Met het slaan van stukken wordt strijd nagebootst en de benodigde concentratie kan stimulerend werken. Bij sommige schakers komt die grotendeels verborgen strijd wél aan de oppervlakte. Vassili Ivantsjoek, dezer dagen de verliezend WK-finalist, loopt tijdens zijn partijen veel heen en weer. Wereldranglijstaanvoerder Garry Kasparov is berucht om de grimassen die hij kan laten zien bij een slechte zet van zijn tegenstander.

Het profiel van de schaker als sensatiezoeker strookt met eerder wetenschappelijk onderzoek. Zo is aangetoond dat schakers relatief onconventionele denkers zijn en eerder geneigd zijn tot paranoia (een kwaal van de Amerikaanse schaaklegende Bobby Fischer). Die elementen passen op hun beurt in het wetenschappelijk profiel van de sensatiezoeker. In 1992 is al een verhoogde testosteronspiegel vastgesteld bij winnende schakers. Dat duidt erop, aldus onderzoekers, dat het schaakspel gevoelens van dominantie en opwinding oproept.

De onderzoekers van de universiteit van Seattle, Jeffrey Joireman, Christopher Fick en Jonathan Anderson gebruiken een in het vakgebied bekende vragenlijst die in 1979 is opgesteld door Marvin Zuckerman. De score van ondervraagden op onderdelen van Zuckermans zogeheten *schaal voor sensatiezoekers* bleek samen te hangen met de vraag of zij schakers waren en of zij zichzelf typeerden als ervaren schakers. Een objectievere meetmethode van schaakvaardigheden zal mogelijk in de toekomst worden toegepast. Het onderzoek is onlangs gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift *Personality and Individual Differences*.

Michiel van Nieuwstadt (NRC, 26-01-02).

Alexandra Kosteniuk,
De vice wereldkampioene schaken.

THRILLSEEKERS

Wie in een contactadvertentie spannend en dynamisch probeert over te komen, zal liever een wilde buitensport als hobby opgeven dan schaken. Ten onrechte, als we Professor Jeff Joireman van de universiteit van Seattle mogen geloven. In het vaktijdschrift *Journal of Personality and Individual Differences* onthulde deze psycholoog dat schaken een grote aantrekkingskracht heeft op sensatiezoekers met een zucht naar actie en avontuur die niet onderdoet voor die van parachutisten, diepzeeduikers, bergbeklimmers en skiërs. Joireman kwam tot zijn conclusie nadat hij honderd schakers en niet-schakers aan een persoonlijkheidstest had onderworpen. Schaken blijkt niet zozeer een spel te zijn als wel 'een oorlog waarin de winnaar gevoelens van opwinding, victorie en overheersing ervaart'. Bovendien beperkt de spanning zich niet tot het hoofd. Wanneer schakers opgaan in een partij stijgt de testosteronspiegel in het bloed net zo hard als bij beoefening van riskante sporten. Goed nieuws voor de macho's onder de schakers, ook al zullen ze minder tevreden zijn over een schaduwzijde die Joireman ook beschrijft. Net als andere *thrillseekers* vallen schakers op door onconventioneel denken (dat klinkt nog goed) en paranoia (dat is minder). Wat Joireman beweert, klinkt niet helemaal nieuw. Je hoeft maar één keer een grootmeester in fikse tijdnood te zien om te begrijpen aan welke martelingen schakers zich vrijwillig onderwerpen.

Dirk Jan ten Geuzendam (VN, 09-02-02).

Naar de Hoogovens

Al zolang ik mij kan herinneren ga ik elk jaar als het even kan minstens één keer kijken bij het vermaarde Hoogovens-toernooi in Wijk aan Zee. Ook nu het Corus-toernooi heet blijf ik het Hoogovens-toernooi bezoeken, want de echte liefhebber gaat nog steeds naar “de Hoogovens”. Hoewel je daar in Wijk aan Zee altijd wel enige bekenden uit Zoetermeer tegenkomt (ik noem – afgezien van tienkamp-deelnemers – : Mildo van Staden, Ben Ahlers, Peter den Blaauwen, Harm van Werven), is het toch opvallend dat er daar betrekkelijk weinig Promotie-leden acte-de-présence geven. Onkunde? Diegenen onder U die niet weten wat ze missen wil ik bij deze van harte aanmoedigen er ook eens heen te gaan; U zult er geen spijt van hebben!

Hoe ziet een “dagje Hoogovens” er dan uit? Ik ga meestal op de tweede zondag, om de volgende redenen:

- (a) de grootmeestergroepen zijn een aardig eind op dreef, er is een “voorgeschiedenis”, en het is nog spannend;
- (b) de meeste sub-toernooien zijn al of nog aan de gang, zodat er veel te zien is. In de parlementaire groep spelen meestal Bekende Nederlanders als Henk Vonnhoff, Bas de Gaay Fortman en Dick Dolman, en in de tienkampen kom je vaak Promotie-leden tegen: al jaren Henk Noordhoek en Willem Broekman, tegenwoordig ook Ben Ahlers en Jan v.d.Bergh;
- (c) het commentaar wordt op die dag meestal gegeven door Lex Jongsma en dat is mijn favoriet. Het is leuk/gezellig/interessant van ongeveer 12 uur tot een uur of 6, en meestal blijf ik er wel de hele dag.

Je verdeelt je tijd tussen:

- (1) de grootmeestergroepen (die je vanaf 2 meter afstand kunt gadeslaan, maar ook op automatisch aangestuurde monitoren kunt volgen);
- (2) een grote hoeveelheid andere groepen (waar je gewoon tussendoor kunt lopen, net als bij ons op de club; je ziet schaken op elk denkbaar niveau, van de hoogste KNSB- tot de allerlaagste onderbond-klassen);
- (3) het commentaar (in een aparte zaal, waar je o.a. mee mag stemmen voor de publieksprijs in grootmeestergroep A);
- (4) de oergezellige bar (waar je niet alleen wat kunt drinken, maar ook een prima hap kunt eten, en waar je na afloop van de partijen “gewoon” rondloopt tussen sterren als Timman, Kasparov, Anand en noem maar op (als ze niet hebben afgezegd tenminste); je kunt er ook gewoon een partijtje schaken, en als je wilt intussen op de TV bijvoorbeeld het WK schaatsen volgen);
- (5) de goed voorziene boekenstalletjes (o.a. die van Van Stockum, bemand door Zoetermeerder Jacques Vermeulen).

Nu zal niet iedereen dezelfde interesses hebben, maar U zult begrijpen dat ik van mening ben dat iedere schaakliefhebber hier wel iets van zijn of haar gading zal vinden. De sfeer proef je het best in de speelzaal, maar een korter of langer verblijf in de commentaarzaal is ook niet te versmaden. Het commentaar wordt, aan de hand van vier grote demonstratieborden, verzorgd door mensen als Jongsma, Ree, Sosonko, Hartog, Ligterink en Hort. Meestal wordt het commentaar in brokken van ongeveer een uur gegeven (in de pauzes daartussen kunnen zowel het publiek als de commentator weer even in de speelzaal gaan kijken, terwijl de commentator ook toegang heeft tot de analyseruimte, waar hij zijn mening aan die van andere aanwezige (groot)meesters en journalisten kan toetsen, en – als een partij is afgelopen – ook het verhaal van de spelers zelf kan beluisteren). In de weekends is het zo druk dat er 2 commentatoren worden ingezet, die beginnen met “samen” commentaar te geven, en vervolgens om de beurt een uurtje solo, zodat het publiek desgewenst kan blijven zitten (of staan) en er de hele middag in feite doorlopend commentaar is. Commentator 1 komt dan na zijn pauze (waarin hij de laatste nieuwtjes heeft verzameld) het roer weer overnemen van commentator 2, etc. Lex Jongsma is mijn favoriet omdat hij ongelooflijk veel heeft meegemaakt (hetzij als speler hetzij als journalist toeschouwer) en daar uiterst boeiend over weet te vertellen (zoals de lezers van de Telegraaf elke zaterdag kunnen vaststellen); deze verhalen mengt hij op onnavolgbare wijze door zijn commentaar, waardoor hij zijn publiek van begin tot einde weet te boeien.

Vroeger had je ook Bouwmeester als commentator, en die kon er ook wat van! Kreten als “hier moet wit uitkijken dat hij niet ge-h-lijnd wordt” heb ik voor het eerst uit zijn mond gehoord. En toen er in een partij Hübner-Hort (geloof ik) een zeer ingewikkelde stelling op het bord kwam waarover Hübner al heel lang zat na te denken zei Bouwmeester, toen hij er op het demonstratiebord ook niet meer uit kwam: “Dit is te ingewikkeld om allemaal uit te rekenen, maar daarvoor hebben we Hübner ingehuurd; die komt zo wel met de oplossing!”.

Om een lang verhaal niet nog langer te maken: als U dit alles nog nooit van nabij hebt aanschouwd, ga er dan eens heen; je bent er in 3 kwartier (na de Velsertunnel afslag Beverwijk, en dan borden Wijk aan Zee volgen), en het is nog gratis ook. Corus garandeert dat het toernooi nog minstens 3 jaar doorgaat. Veel plezier volgend jaar!

Rob de Vries

Bareev Clear First Place

Bareev (right) with the press officer

After six rounds the 64th Corus Chess Tournament has a new leader, his name Evgeny Bareev. As the large crowd watched breathless, Bareev took away Jan Timman's breath. Afterwards the winner gave a witty press conference that left the journalists shouting, "more, more!".

Jan Timman - Evgeny Bareev

1.c4 "Timman usually plays 1.c4 against me, I don't know why." **1...e5 2.Nc3 Nf6 3.Nf3 Nc6 4.g3 Bc5 5.Bg2 0-0?! "My original idea was 5...d6, but I was stupid enough to play 5...0-0 because I'm just worse after 6.Nxe5."** "Eat it!", was all Bareev could think. **6.Nxe5 Bxf2 7.Kxf2 Nxe5 8.b3 Re8 9.Rf1 d5 10.d4 "10.cxd5 c6 11.dxc6 Qb6 12.e3 Nxc6 with Rad8 next and I have some compensation. Just primitive moves, rooks on open files, etcetera, etcetera."** **10...Neg4 11.Kg1 dxc4 12.bxc4 Ne3 13.Bxe3 Rxe3 14.Qd2 Re8** "Of course, White has the center, but it is not easy to move pawns. For example, after 15.e4, 15...c5 is coming." **15.Rad1?! "Timman suggested 15.Rab1 c6 16.d5 and thinks White is better."** **15...c6 16.Qf4 Bg4! 17.Rf2 Bh5 18.d5 cxd5 19.Nxd5?! "With the pawn was a little bit better."** **19...Ng4 20.Rff1** "A little bit too optimistic. 20.Ne3 Nxe3 21.Qxd8 Raxd8 22.h3 is more or less equal." **20...Ne5 21.Qc1? "21.Bf3 is a normal move with about an equal position. Now he is allowing a simple tactic. The problem is not the rooks but the very bad bishop on g2."** **21...Bxe2 22.Nf6 gxf6 23.Rxd8 Raxd8 24.Bxb7 Kg7 25.Bd5 Bxf1 26.Qxf1 Rb8** (diagram)

27.Qf2 "I don't like this move, better is 27.c5 to try to confuse me at least." **27...Nd3** "There is no need for calculation at all, all I needed was to open files and infiltrate." **28.Qxa7 Re1 29.Kg2 Rb2 30.Kh3 Ne5 31.g4 Ree2 32.Kg3 Rxa2 33.Qc5 Rad2 0-1**

The game was "very simple", according to Bareev. When asked for his opinion on the absence of Kasparov, Kramnik et al, the leader had this to say: "The tournament is sort of pleasant, no big dogs. Just relax, play and win games. I like playing guys that don't want to kill you, with either color!"

20 jaar Promotie.

Jawel, het is 20 jaar geleden dat ik op 9 februari 1982 ik mijn eerste partij speelde bij Promotie. Ik had op de middelbare school, het Gymnasium Haganum, leren schaken van een klasgenoot, en had uit de bibliotheek ook het befaamde boek "Oom Jan leert zijn neefje schaken" geleend. Waarschijnlijk heb ik in de laatste maanden van 1980 mijn eerste zetten op het schaakbord gedaan. Bij ons op school schaakten meerdere personen, maar ik, die alleen kon dammen, begreep er niet veel van. De term "schaakmat" kende ik nog net wel, dus toen een van de schakers, ingespannen op het bord turend, uitriep "schaak!" vulde ik dit in het voorbijlopen, zonder op het bord te kijken, aan met een enthousiast "mat!". Dit liet beide heren in opperste verwarring achter, zich verwonderend over wat ik kennelijk wel had gezien, terwijl zij het maar niet konden vinden.

Op school speelde ik vele partijen met een van mijn klasgenoten. Voor de lessen begonnen, in de pauzes en ook na schooltijd. Nadat ik van Den Haag naar Zoetermeer was verhuisd kwam het idee in me op om lid te worden van een schaakclub. Dat werd Promotie. De speelzaal was toen nog het Trefpunt in de Dorpsstraat. Op 9 februari 1982 speelde ik mijn eerste partij tegen Hans Degenaaers. Ik gaf na 20 zetten onnodig een stuk weg en verloor. De volgende partij won ik.

De meeste van de daarop volgende jaren was ik lid van Promotie, ik heb af en toe een jaartje overgeslagen wegens studiedruk. Mijn grootste successen waren een score van 2 uit 2 voor Promotie 2 als invaller (dit werd later helaas 2 uit 3), en een krankzinnige remise tegen Kalkwijk in een partij waarin ik eerst totaal verloren en later totaal gewonnen kwam te staan. Ik miste de zet Lc8-h3 die een volle toren zou hebben gewonnen. Daarnaast heb ik een vreemde partij tegen Frank de Hoogh gewonnen en eveneens een vreemde partij tegen Manuel Nepveu.

Vanaf het begin had ik het naar mijn zin bij Promotie, de sfeer is een perfecte combinatie tussen gezelligheid en competitiedrang. Als ik een avond niet op tijd kan komen probeer ik later op de avond toch nog even een kijkje te komen nemen. Het meest bevalt mij de externe competitie, als acht spelers een team vormen dat de tegenstanders moet verslaan. Met name in de uitwedstrijden is er de spanning van het op bezoek gaan in het hol van de leeuw. Alleen moet dit hol wel op tijd bereikt worden, dat valt niet mee bij tegenstanders die zich verschanst hebben in het Westland zoals WSC en SIO.

Het teamleiderschap maakt de externe competitie nog boeiender: ik mag bepalen wie waar zit, en ik mag tijdens de wedstrijd mensen verzoeken remise aan te bieden of keihard op winst te spelen. Ook het wedstrijdleiderschap is erg leuk. Alleen de eerste anderhalf uur, als er nog weinig te beleven valt, moet ik de tijd wat opvullen door partijen van anderen te volgen. Ook erg leuk trouwens.

Trouwens, waarom is het kennelijk zo moeilijk om wedstrijdleiders en teamleiders te vinden? Dames en heren schaakvriend(inn)en: kom op en probeer het eens!

De laatste jaren probeer ik interessante partijen van anderen te noteren, deze speel ik na en soms zie ik (of Fritz) interessante mogelijkheden.

De laatste jaren heb ik een bepaalde nare schaakeigenschap, die me soms tot wanhoop dreef, van me af weten te schudden. Om niet het onheil over mezelf af te roepen zal ik hier niet openbaren wat deze eigenschap was. Wel zeg ik dat meerderen bij Promotie er last van hebben (gehad).

Het is dus nu tijd om aan andere zaken in het schaken te werken, om (ooit) nog een stapje hoger te komen. Maar ook als ik geen verdere vooruitgang meer boek, blijf ik met plezier lid.

Ik wil alle Promotianen, jullie dus, bedanken voor het plezier dat ik al die jaren bij de club heb mogen ervaren, en we gaan hier met zijn allen nog vele jaren aan toevoegen! Minstens nog 45!

Rudi Matai.

Oliebollenschaak

Was het oliebollenschaak vorig jaar al bepaald niet oubollig te noemen vanwege de vele schizofrene beproevingen die we moesten doorstaan deze keer was het niet veel anders. Ik probeerde vooraf nog om het olieballen toernooi vlak voor de 31ste december plaats te laten vinden om zo te verhinderen dat de organisatoren erbij konden zijn maar al mijn moeite was tevergeefs. De overmacht in het bestuur was te groot. Wijs geworden door de ervaringen van vorig jaar vonden de andere bestuursleden dat de bedenkers Rob de Vries en Gerhard Eggink van het oliebollenschaak er deze keer bij moesten zijn.

We schoven een voor een naar binnen en moesten in een kring gaan zitten. Was dit een therapeutische groepsessie? Een scheiding der geesten? In de buitenring de losers en in de binnenring de elite? Neen niets daarvan, er werd gelukkig gemengd. Het had iets te maken met het laatste onderdeel van de avond. Er was wel een nadeel aan verbonden, binnen in de ring was je verstoken van koffie en kon je niet goed naar de WC. De buitenring was dus duidelijk in het voordeel. Als ronde tafelrydders hoorden we gedwee de olieballen therapeuten aan die grinnikend als professionele kwelgeesten ons de regels uitlegden. Dit deden ze met name in de buurt van de bovenbonders, bang als ze natuurlijk waren om gelyncht te worden door wat opgewonden onderbonders. Men riep overal luidkeels om hulp maar de opwindings was zo groot om met het spektakel te beginnen dat Rob de Vries nog wel "Ik kom zo!" riep maar dat in de consternatie vergat en niet deed. We begonnen. En het moet achteraf gezegd worden een en ander wees zichzelf. Fantastisch. De regels werden gaandeweg duidelijk en zelfs de nieuwe barkeeper kon ze begrijpen. Maar zoals met alles "the proof of the pudding lies in the eating".

Er werd gespeeld op basis van drie geheel nieuwe thema's:

- (a) "Voetbalschaak", (1 x slaan = gele kaart (stickertje op het stuk dat sloeg, te plakken door de geslagen partij) - 2 x slaan = rode kaart → stuk eruit !- Dugout etc.)
- (b) "Compensatieschaak"
- (c) "Super-doorgeefschaak".

We begonnen met voetbalschaak. Gerhard en Rob waren er in geslaagd enkele geheel nieuwe spelsoorten te verzinnen waarbij het de bedoeling was op het schaakbord een soort "bal" in een soort "doel" te krijgen, dit met schaakzetten gebaseerd op voetbalregels. Hierbij viel te denken aan de aftrap (beginnen in het midden), ingooien (stuk naar de zijkant), wisselspeler (stuk vervangen door een ander stuk), rode kaart (stuk van het bord), etc.. Het voetbalschaak met rode en gele kaarten en bank zitten veroorzaakte bij vele deelnemers rode oortjes. Na het voetballen dacht je dat je het wat rustiger zou krijgen maar dat was een illusie.

We gingen verder met compensatieschaak. Sla een stuk en vraag om een kanskaart! Ik was niet in de war en de kanskaarten ook niet, toch kreeg ik wel tig dezelfde kaartjes, alsof de kopieermachine vast gezeten had. Overigens erg leuk en dan vooral dat op afroep op laten draven van die mannen met kanskaart.

Lest best. Super-doorgeefschaak. Desastreus voor de gemoedelijkheid. Vooral als je bedenkt dat naast mijn tegenstander aan de ene kant ene Leen zat en aan de andere kant ene Meijer. Tjonge. Daar ontstond toch een stuwmeer aan hout bij mijn tegenstander. Ongelofelijk. Het doorgeefwonder Meijer bleef stukken aanreiken. Mijn tegenstander had al snel drie rijen dik stukken rond zijn koning gezet. Hij moet gedacht hebben dat we stratego speelden. De volgende ronde gingen we allebei dezelfde kant op naar rechts doorgeven. Nu zou mijn tegenstander wel het gevoel van een afgeknepen tuinslang krijgen met Leen links van hem. Maar op zijn hulpgeroep gaf Leen alle voorhanden zijnde kleuren door. Daar kon ik niet tegen op. Dat was wat je noemt 5° colonneschaak!

Blijkens deze persoonlijke impressie moet het duo Eggink de Vries nog maar even doorgaan.

Eric Trommel.

DIVERGEREND DENKEN

In het vorige clubblad vroeg Rob de Vries zich af waarom ons clubblad geen opvallende naam heeft. Een enkele club, zoals AAS uit Aalsmeer, heeft een clubblad met een wel zeer opmerkelijke naam namelijk de AASgier. Rob daagde ons uit om met een geschikte naam op de proppen te komen. De eerste die mij aanklampie was Henk Breugem. Hij stelde *'De opgang'* voor, in de betekenis van de weg die naar boven leidt. Een naam die in ieder geval recht doet aan de naam van onze club. De eerste naam die mij te binnenviel was die van *'de vrijpion'*, daarna kwam ik al snel op *'de vrijdenker'* en *'de vrijbuiters'*. Prima namen dacht ik maar dit denken werd onderbroken door een e-mailtje van Gouke (Max) Toxopeus die op mijn virtuele deurmat viel. 'De Gouke' klinkt ook niet slecht spookte meteen door mijn hoofd. Eens kijken wat Gouke betekent. Inloggen op het Internet en Gouke intikken bij Google leverde 'Going On Unlimited Kinetic Energy' op. Niet gek en onconventioneel, ik noteerde *'de Gouke'* als mogelijke kandidaat. Het *'excelsior'* thema drong zich op. Excelsior naar het thema uit het compositieschaak waarin een pion achter elkaar van de tweede rij oprukt naar de achtste en daar promoveert. Voorbeelden zijn te vinden op de website van Tim Krabbé [<http://www.xs4all.nl/~timkr/admag/excelsior.htm>]. Een optie uit een geheel andere hoek, namelijk die van Jonathan Rowson in *Understanding the Grünfeld* (1999), is *'delroy'*. Deze naam heeft betrekking op de d-pion die op willen rukken om zich op de achtste rij tot koning te kronen. In *Mein System* (1925) noemt Aaron Nimzowitsch de vrijpion een *'crimineel'*. Interessant maar in mijn ogen toch wat minder geslaagd. Dan bevalt *'suicide blonde'* me beter, al was het maar vanwege de stuwende muziek en lyriek van INXS (spreek uit 'IN Access'): She stripped to the beat ; But her clothes stay on; White light everywhere; But you can't see a thing; Such a squeeze; A mad sad moment; Glory to you; Glory to you; Take me there; Take me there. Lyriek die wel bij een vrijpion past. In *The Oxford Companion to Chess* (1992) van David Hooper en Kenneth Whyld staat wel wat over het onderwerp promotie maar geen enkele geschikte suggestie voor een naam voor ons clubblad. Misschien dat er in het boek *Schaken in Stijl* (2002) van onze net tot doctor gepromoveerde Ruurd Kunnen iets staat waar we wat aan hebben. Een korte blik in zijn boek leert dat Ruurd met name oog heeft voor de opening en in het geheel niet voor het onderwerp promotie. Vreemd eigenlijk. De *Van Dale, Groot Woordenboek van de Nederlandse taal* (1999) opent wel een nieuw perspectief en wel promotie uit de wereld van de marketing. Promotie met als oogmerk het stimuleren van de verkoop. Zo blijkt de uitdrukking in promotie, dat we geleend hebben van onze Franstalige Belgische burens, *'in de aanbidding'* te betekenen. Hoewel deze naam volstrekt ongeschikt lijkt noteer ik hem toch maar. Je weet maar nooit. Ik divergeer verder. In het *Van Dale Spreekwoordenboek* (1994) komt het woord promotie niet voor. Wel opgaan in het spreekwoord 'Voor niets gaat de zon op', in het Frans: 'Rien pour rien', in het Engels: 'You don't get something for nothing', in het Duits: 'Für nichts gibt man nichts' en in het Spaans: 'De nada no se hace nada'. Dit lijkt me haaks te staan op 'Niets hebbende en nochtans alles bezittende' uit 2 Corinthiërs 6. Dan schiet me te binnen dat de Paulinische paradox wel opgaat voor een vrijpion, die als pion nog niets heeft maar in potentie wel alles bezit. Ik noteer *'de paradox'*, wat me een geschikte naam lijkt voor ons clubblad. Bij wie zou ik nog meer te rade kunnen gaan? Misschien bij Frits Hoorweg. Die heeft een originele kijk op de wereld en moet in staat zijn nog wat luikjes te openen waar ik net niet bij kan. Ik zal hem binnenkort eens over dit onderwerp aanspreken.

Hans Meijer.

OPLOSSING KERSTPUZZEL

naam	ranglijst	toernooi	plaats
Meijer	eerste	doorgeef	Bridgehome
Hoorweg	tweede	snel	Dorpshuis
Kuipers	derde	oliebollen	Trefpunt
Bannink	vierde	thema	Denksport
Ahlers	vijde	zomer	Olympus

Er zijn maar drie oplossingen binnengekomen die alle drie goed waren. Elke inzender ontvangt dus een prijs.
 Hielke Kuipers EUR 11,50 Tijs Meijering EUR 7,00 Jeroen Snijdwint EUR 4,50.

Henk Breugem.

ZUTPHEN

Vanuit Lochem werd mij door Gerard Jansen een exemplaar van het clubblad van De Variant toegestuurd. Het deed me plezier te lezen dat op 25 juni 2001 ons erelid Jan Kalkwijk (rating 1999) in de mooie speelzaal de Oude Borne te Zutphen het snelschaaktornooi met 7.5 uit 9 won. [Uit: De Variant, S.V. Lochem, 11-2001].